

JAARVERSLAG 2025

Stichting Christelijk
Speciaal Onderwijs

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1 Algemene gegevens	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Jaarrekening	4
1.3 Kernactiviteiten en Beleid	4
1.4 Doelstelling van de organisatie (Missie en visie)	4
1.5 Toelating en toegankelijkheid.....	5
1.6 Juridische structuur.....	5
2 Organisatie en governance	6
2.1 Organisatiestructuur.....	6
2.2 Governance ontwikkelingen	6
2.2.1 Code goed bestuur	7
2.2.2 Bestuurssamenstelling	7
2.2.3 Bezoldiging bestuur en toezichthouders.....	7
3 Onderwijs en kwaliteit.....	8
3.1 Onderwijsresultaten	8
3.2 Onderwijsachterstanden.....	9
3.3 Toetsing en examinering	9
3.4 Sociale veiligheid en gelijke behandeling (maatschappelijk thema).....	9
4 Personeel.....	11
4.1 Strategisch personeelsbeleid	11
4.1.1 Goed en voldoende onderwijspersoneel (maatschappelijk thema)	12
4.1.2 Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders	12
4.2 Personele bezetting	13
4.3 Banenafpraak.....	13
4.4 Zaken met een behoorlijke personele betekenis en personele ontwikkeling	14
4.5 Ziekteverzuim.....	14
4.6 Beleid inzake beheersing aanvragen uitkeringen na ontslag	15
4.7 VOG's	15
5 Diverse gegevens	16
5.1 Horizontale verantwoording.....	16
5.2 Klachtenafhandeling.....	16
5.3 Verbonden partijen.....	16
5.4 Samenwerking	17
5.5 Huisvesting	17

5.6	<i>Duurzaamheid</i>	18
5.7	<i>Informatiebeveiliging en privacy (maatschappelijk thema)</i>	18
5.8	<i>Stellige bestuurlijke voornemens</i>	19
6	Financieel beleid	20
6.1	<i>Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid</i>	20
6.2	<i>Grondslag voor de bekostiging</i>	20
6.3	<i>Allocatie van bekostiging</i>	21
6.4	<i>Investerings- en financieringsbeleid</i>	22
6.5	<i>Treasuryverslag</i>	22
7	Deelverslagen	23
	<i>Verslag toezichthoudend orgaan – Raad van Toezicht</i>	24
	<i>Jaarverslag de Prinsenhof</i>	27
	<i>Jaarverslag de SO Zonnehoek</i>	31
	<i>Jaarverslag de VSO Zonnehoek</i>	36
	<i>Jaarverslag De Boog</i>	42
	<i>Jaarverslag GMR-platform CSO Apeldoorn</i>	46
	<i>Jaarverslag externe vertrouwenspersoon IJsselgroep</i>	47
8	Financiële verantwoording	48
8.1	<i>Financiële positie op balansdatum</i>	48
8.2	<i>Analyse resultaat</i>	50
9	Continuïteitsparagraaf	54
9.1	<i>Kengetallen</i>	54
9.2	<i>Staat van baten en lasten</i>	55
9.3	<i>Balans</i>	57
9.4	<i>Financiële kengetallen</i>	58
9.5	<i>Normatief eigen vermogen</i>	59
10	Overige rapportages	60
10.1	<i>Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem</i>	60
10.2	<i>Risicomanagement en beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden</i>	60

1 Algemene gegevens

1.1 Inleiding

In dit bestuursverslag wordt aandacht besteed aan de activiteiten van de Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Apeldoorn (CSO) in het jaar 2025.

1.2 Jaarrekening

De in dit verslag opgenomen jaarrekening 2025 van CSO is opgesteld door Dyade Onderwijs-bedrijfsvoering B.V. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor RA12 Accountants BV.

1.3 Kernactiviteiten en Beleid

Onder het bevoegd gezag van CSO, met bevoegd gezag nummer 72464, vallen de onderstaande scholen:

<u>School</u>	<u>Brinnummer</u>
De Prinsenhof	01FJ
De Zonnehoeck	02VX
De Boog	15DN

1.4 Doelstelling van de organisatie (Missie en visie)

Missie

CSO is een stichting voor speciaal primair en regulier voortgezet regulier onderwijs voor leerlingen van 4 tot en met 19 jaar. Wij bieden onze leerlingen leer- en ontwikkelingsmogelijkheden afgestemd op hun specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en aansluitend bij hun talenten. Dit doen we vanuit ons hart en onze expertise.

Met ons onderwijs willen we bereiken dat onze leerlingen zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren als volwaardig lid van onze maatschappij.

Visie

Hoe wij het onderwijs willen verzorgen en inrichten wordt ingegeven door onze christelijke levensbeschouwing en daaruit voortvloeiende kernwaarden. Onze aanpak en (dagelijkse) keuzes liggen hiermee als het ware 'in lijn'.

Vanuit onze levensbeschouwing is voor ons essentieel het gegeven dat iedereen erbij hoort, mag zijn wie hij of zij is. Iedereen is anders en iedereen is even waardevol. De verschillen zien we eerder als een verrijking dan als een beperking. Vanuit onze christelijke levensovertuiging maken wij ons sterk voor een inclusieve samenleving. Een samenleving die zich openstelt voor iedereen. In woord en daad geven wij in onze scholen daaraan invulling. Inclusie is voor ons dan ook een kernwaarde van waaruit wij willen werken.

In ons dagelijks handelen gaan wij uit van de goede bedoelingen van de ander. We tonen respect in woord en gebaar en werken samen op basis van vertrouwen. Vanuit vertrouwen geven we ruimte om beslissingen te nemen, is er ruimte voor eigen identiteit en werken we aan eigenaarschap van medewerkers en leerlingen. Vertrouwen heeft voor ons ook te maken met betrokkenheid, aandacht hebben voor elkaar en open en duidelijke communicatie. Tot slot realiseren we ons dat we dienstbaar moeten zijn aan de ander en dat we hierin, zonder onszelf te verloochenen, elke dag een stukje beter kunnen worden.

We werken in de overtuiging dat ieder kind recht heeft op een ononderbroken ontwikkeling, aansluitend bij zijn onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, en op onze scholen moet kunnen leren met plezier. Leren en ontwikkelen formuleren we breed. Het is zowel kwalificerend (doorstroom naar vervolgonderwijs, beschermde arbeidsplaats of arbeidsmarkt) alsook socialiserend (gericht op samen leven) en gericht op de persoonlijkheidsontwikkeling. Leerlingen die onze school verlaten, vertellen mooie verhalen over hun periode op een van onze scholen. Ze hebben de tijd van hun leven gehad.

Daarbij is het onze 'drive' een lerende organisatie te zijn, voortdurend op zoek naar mogelijkheden ons onderwijs ten gunste van de leerlingen die aan ons zijn toevertrouwd te verbeteren.

De identiteit en de daarop gebaseerde kernwaarden inclusie, vertrouwen, ononderbroken ontwikkeling en CSO als lerende organisatie zijn de verbindende elementen in en tussen onze vier unieke en ambitieuze scholen.

1.5 Toelating en toegankelijkheid

Om toegelaten te worden tot één van de scholen van CSO is een TLV (Toelaatbaarheidsverklaring) nodig van het Samenwerkingsverband voor plaatsing in het SBO, (V)SO en PrO. Leerlingen zonder christelijke achtergrond zijn welkom op de scholen. Van de leerlingen en de ouders wordt verwacht dat zij respect hebben voor de christelijke opvattingen volgens welke het onderwijs wordt vormgegeven.

1.6 Juridische structuur

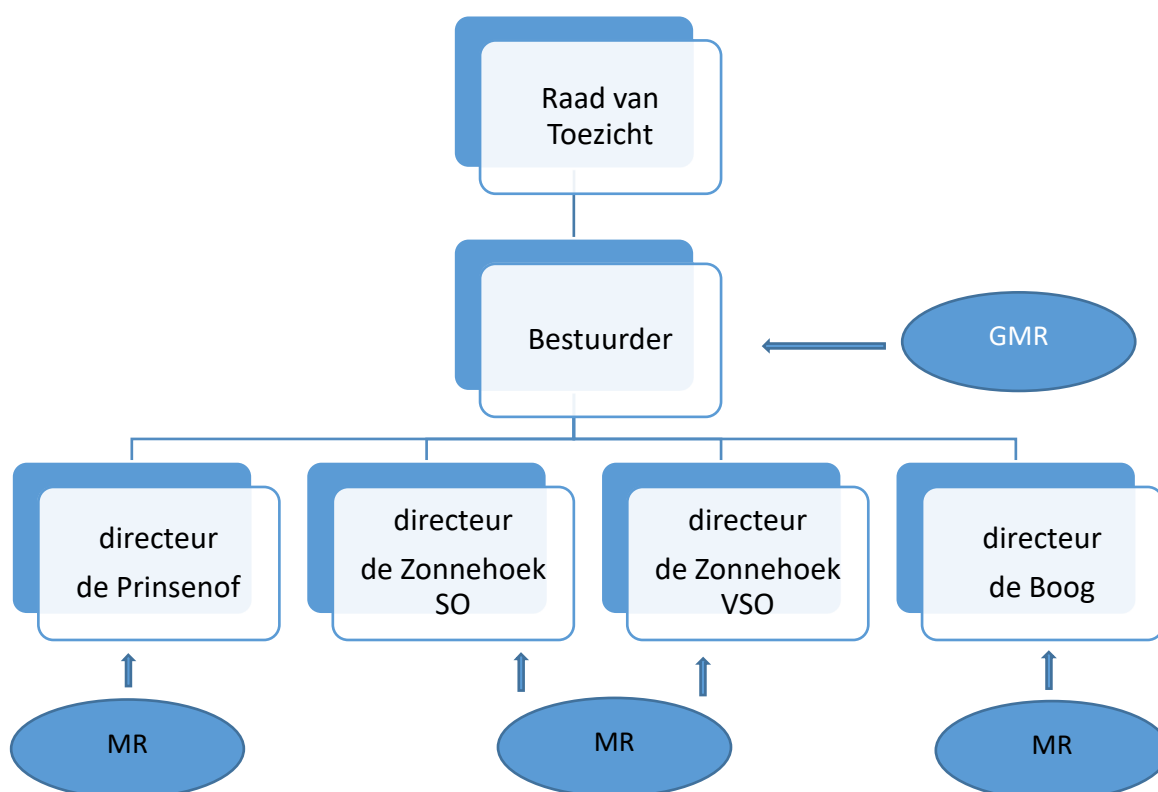
De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. De Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Apeldoorn is op 2 november 1982 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Apeldoorn onder dossiernummer 40103192. De juridische structuur is in 2025 niet gewijzigd. De statuten zijn ook niet aangepast.

2 Organisatie en governance

2.1 Organisatiestructuur

De stichting kent een eenvoudige structuur. De bestuurstaken worden uitgeoefend door het College van Bestuur, zijnde één bestuurder. Er is een Raad van Toezicht (RvT) die toezicht op de bestuurder uitoefent en onafhankelijk functioneert. Iedere school heeft een directeur. In 2025 is de organisatiestructuur niet gewijzigd.

Dit geeft het volgende organogram:

2.2 Governance ontwikkelingen

De stichting heeft een Raad van Toezicht-model. De eindverantwoordelijkheid voor het onderwijs van de stichting en de kwaliteit hiervan ligt bij het College van Bestuur. Het College van Bestuur stelt het strategisch beleidsplan vast en legt dit ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht werkt met het dynamic-governancemodel. De leden van de Raad houden toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en de uitvoering van het strategisch beleid.

De dagelijkse leiding van de scholen berust bij de directeuren van de scholen. Zij zijn onder de eindverantwoordelijkheid van het College van Bestuur verantwoordelijk voor het onderwijs op hun scholen en de kwaliteit hiervan.

De taken en verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de vier directeuren zijn vastgelegd in een managementstatuut. In het strategisch beleidsplan 2023-2027 is opgenomen: “Het bestuur bewaakt de kwaliteit van het onderwijs en de identiteit van de stichting, de leidinggevendens ieder op de eigen school. De Raad van Toezicht houdt op de uitvoering hiervan

toezicht. De dialoog over de te leveren kwaliteit en de gerealiseerde kwaliteit op alle niveaus in de organisatie is daarbij essentieel.

In het leidinggeven zijn onze kernwaarden inclusie en vertrouwen dagelijks zichtbaar en merkbaar. Leidinggevend laten zien dat iedereen erbij hoort en een volwaardige plaats inneemt. De inspirerende en coachende wijze waarop leiding wordt gegeven draagt bij aan CSO als lerende organisatie.”

Het verslag van de Raad van Toezicht is na het algemeen deel van het bestuursverslag opgenomen.

2.2.1 Code goed bestuur

De maatstaven voor goed onderwijsbestuur zijn vastgelegd in de Code goed bestuur van de PO-Raad. Deze is in 2025 vervangen door de Governancecode funderend onderwijs 2025.

Deze nieuwe code wordt gehanteerd en volledig nagevolgd, net zoals tot juni 2025 de voorgaande Code Goed Bestuur PO. Er zijn geen afwijkingen van die code. De scheiding tussen bestuur en toezicht is statutair vastgelegd.

2.2.2 Bestuurssamenstelling

Het College van Bestuur is ultimo 2025 als volgt samengesteld:

Bestuurder : dhr. L.H. Wijtsma

De Raad van Toezicht is ultimo 2025 als volgt samengesteld:

Voorzitter : mevr. E.G. Vos - van de Weg
Lid : dhr. W.P. Boomgaard
Lid : dhr. J.P.M. van Casteren
Lid : dhr. A.A. Rödel
Lid : dhr. D. Wakker

2.2.3 Bezoldiging bestuur en toezichthouders

De bestuurder heeft een benoeming bij de stichting en ontvangt bezoldiging conform de CAO Bestuurders Funderend Onderwijs.

In 2025 heeft de RvT een proces doorlopen met betrekking tot de honorering van de leden van de RvT. De aanleiding hiervoor was de veranderende rol van de RvT in de afgelopen jaren met meer verantwoordelijkheid en tijdsbesteding. Voor het aanpassen van de honorering is extern advies ingewonnen. In september 2025 heeft de RvT ingestemd met het voorstel om de honorering voor de leden van de RvT aan te passen naar € 7.640 per jaar en voor de voorzitter naar € 11.460 per jaar. Het bedrag zal jaarlijks met 10% worden verhoogd.

3 Onderwijs en kwaliteit

Het algemeen instellingsbeleid op stichtingsniveau is beschreven in het strategisch beleidsplan. Dit plan heeft betrekking op de planperiode van 2023 tot en met 2027.

De scholen hebben allemaal een eigen schoolplan op basis waarvan ieder jaar een jaarplan wordt opgesteld. De beschrijving van de belangrijkste onderwijskundige ontwikkelingen per school zijn opgenomen in de verslagen per school, zie hiervoor de deelverslagen in hoofdstuk 7.

In de deelverslagen van de scholen zijn per school opgenomen:

- Maatschappelijk thema 'Een sterke basis en hoge kwaliteit'
- Kwaliteitszorg
- Maatschappelijk thema 'Sociale veiligheid en gelijke behandeling'
- Opbrengsten

3.1 Onderwijsresultaten

Voor alle scholen geldt dat naast de onderwijskwaliteit de verdere implementatie van Inclusief Onderwijs het belangrijkste aandachtspunt is.

Voor de gedetailleerde onderwijsresultaten per school wordt verwezen naar de aparte jaarverslagen per school die na het algemeen instellingsbeleid zijn opgenomen.

Op 10 november 2025 heeft de Inspectie van het onderwijs een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op het SO van de Zonnehoek. Dit onderzoek is uitgevoerd als onderdeel van een steekproef op basis waarvan de Inspectie kan rapporteren over de kwaliteit van het onderwijs in Nederland.

Het oordeel van de inspectie was:

'We beoordelen de onderwijskwaliteit van De Zonnehoek als Voldoende. Zowel het Zicht op ontwikkeling en begeleiding als het Pedagogisch-didactisch handelen, Veiligheid en Resultaten zijn Voldoende.'

Uit het rapport van de Inspectie:

ONDERWIJSPROCES	O	V	G
OPo Basisvaardigheden		●	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		●	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		●	
VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT	O	V	G
VS1 Veiligheid		●	
ONDERWIJSRESULTATEN	O	V	G
OR1 Resultaten		●	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties		●	
STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		●	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

3.2 Onderwijsachterstanden

Scholen voor het speciaal onderwijs ontvangen geen aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid op basis van de CBS-indicator. Voor de middelen die op basis van de cumi-regeling worden ontvangen is geen apart beleid ontwikkeld. Zij worden ingezet conform het reguliere zorgbeleid van de scholen.

De Boog ontvangt vanaf 2024 aanvullende bekostiging onderwijskansen voortgezet onderwijs. Deze middelen worden ingezet om te voorkomen dat leerlingen waarvan de ouders minder te besteden hebben, doubleren of voortijdig de school verlaten. De school draagt met de inzet van deze middelen bij aan het optimaal kunnen benutten van het leerpotentieel van alle leerlingen.

3.3 Toetsing en examinering

De afgelopen jaren is op de Boog hard gewerkt aan het uitbreiden van het aanbod cursussen en IVIO-examens, zodat de leerlingen gedurende hun schoolloopbaan een certificaat kunnen behalen. Het gaat dan om branchegerichte certificaten en/of IVIO-certificaten voor Nederlands, rekenen of Engels. Van de 26 schoolverlaters heeft één leerling geen certificaat gehaald. Dit is een leerling die een aangepast traject op de Boog heeft doorlopen.

Ook bij de Zonnehoeck hebben in 2024–2025 veel leerlingen deelgenomen aan de IVIO-toetsing om officiële deelcertificaten te behalen.

3.4 Sociale veiligheid en gelijke behandeling (maatschappelijk thema)

In het strategisch beleidsplan is betreffende sociale veiligheid opgenomen:

‘In onze samenleving is veel aandacht voor sociale veiligheid. Veiligheid van leerlingen en medewerkers is een belangrijke indicator in het vernieuwde toezicht van de onderwijsinspectie. Uit de jaarlijkse monitoring blijkt dat onze leerlingen zich veilig voelen op onze scholen. Dit wordt bevestigd door resultaten van de tevredenheidspeilingen onder leerlingen en ouders. Het pedagogisch klimaat en het veiligheidsbeleid worden door de Inspectie van het Onderwijs zonder meer als positief beoordeeld. Dit vraagt van ons het voortzetten van ons beleid en het borgen van de resultaten.’

De scholen meten ieder jaar de sociale veiligheid. Zie hiervoor ook de verslagen van de scholen die als bijlage zijn toegevoegd.

De veiligheidsbeleving onder leerlingen laat stichtingsbreed een overwegend stabiel tot positief beeld zien.

Bij VSO de Zonnehoeck en de Prinsenhof liggen de scores voor schoolklimaat en onderwijsleerproces structureel boven de norm van 3,20 op de schaal van 4.

Na interventies zien wij bij de SO de Zonnehoeck een stijging in schoolklimaat en onderwijsleerproces, maar de sociale veiligheid blijft met 3,00 op de schaal van 4 in 2024–2025 nog onder de norm.

De Boog laat hoge scores zien op veiligheidsgevoel en ervaren veiligheid van leerlingen, met een lichte daling over de jaren, terwijl oudertevredenheid over veiligheid beperkt beschikbaar is.

Het onderwijsleerproces wordt op alle scholen consequent positief beoordeeld.

Binnen de scholen worden alle incidenten, groot of klein geregistreerd. Om zicht te krijgen wat een incident is zijn we bezig gegaan met alles wat voor een desbetreffende docent als incident voelt te gaan registreren. Als een leerling voor de tweede keer van zijn plek af gaat wordt dat geregistreerd. Is dat dan altijd een incident, soms wel en soms niet en is ook nog persoonsafhankelijk maar in beginsel registreren wij het wel. Door de uitgebreide registratie krijgen wij een veel beter beeld en

wordt het makkelijker de juist interventies toe te passen. Of incident het juist woord is gaan wij uitgebreid discussiëren.

Door ook alle kleine incidenten te registreren was het totaal aantal van 546 geregistreerde incidenten in schooljaar 2024-2025 hoog. Ten opzichte van 2023-2024 is er wel een daling. In dat jaar waren er namelijk 564 incidenten. Hiermee lijkt de sterke stijging die in 2023-2024 zichtbaar was, te stabiliseren.

De meeste incidenten worden geregistreerd bij SO de Zonnehoeck (211) en de Prinsenhof (263). VSO de Zonnehoeck laat een duidelijke stijging zien van 29 naar 55 incidenten, terwijl de Boog stabiel blijft met 17 incidenten.

We beoordelen de ontwikkeling als overwegend positief. De stabilisatie van het aantal incidenten na de piek in 2023-2024 bevestigt dat de stijging vooral registratie gedreven was en niet wijst op een structurele toename van feitelijk onveilige situaties. De meldcultuur biedt waardevolle informatie om patronen te herkennen en preventief te handelen.

Tegelijkertijd vragen de blijvend hoge aantallen bij met name SO en SBO en de stijging bij VSO om voortdurende aandacht voor duiding: niet elk incident is gelijk, en het is van belang onderscheid te blijven maken tussen aard, ernst en herkomst van meldingen.

Voor verdere informatie over sociale veiligheid en gelijke behandeling wordt verwezen naar de deelverslagen van de scholen.

4 Personeel

4.1 Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch personeelsbeleid is afgestemd op de onderwijskundige visie en de richtinggevende doelen van de stichting. Er wordt personeel aangetrokken dat de visie op onderwijs en de richtinggevende doelen kan vormgeven. Daarnaast wordt er ook gekeken of het te benoemen personeel aansluit bij de specifieke visie op onderwijs van de school.

In het Strategisch beleidsplan is bij het onderwerp personeel beschreven waar de stichting voor gaat: “De leerkrachten die dagelijks het onderwijs verzorgen, bepalen voor een belangrijk deel de kwaliteit van het onderwijs. Zij worden daarbij op deskundige wijze ondersteund door het onderwijs-ondersteunend personeel. Iedere medewerker draagt bij aan het bereiken van de doelen van de organisatie en van de eigen school. Door vertrouwen te krijgen van leidinggevend en collega’s en door uitdagende taken kunnen medewerkers eigenaarschap ontwikkelen, voor ons een belangrijke succesfactor.

Voor CSO Apeldoorn is het dan ook vanzelfsprekend dat we veel aandacht hebben voor onze medewerkers, hun welbevinden en professionalisering. CSO Apeldoorn zorgt ervoor dat medewerkers zich betrokken voelen bij de organisatie en hun werk met plezier en voldoening doen in een fijn werkklimaat.

Alle medewerkers accepteren onze leerlingen zoals ze zijn met hun talenten en hun beperkingen. Ze laten in het onderwijs en in hun omgang met de leerlingen zien dat alle leerlingen erbij horen en geven daardoor handen en voeten aan het inclusieve karakter van ons beleid. Vanuit hun pedagogische en didactische kwaliteit realiseren de medewerkers een ononderbroken ontwikkeling door onderwijs en zorg af te stemmen op de mogelijkheden van de leerlingen. Dit doen we planmatig en beredeneerd.

De professional krijgt binnen CSO Apeldoorn de ruimte te laten zien wat hij of zij kan. We investeren in kwaliteit en professionalisering van de medewerkers en leidinggevend. Dit vertaalt zich in tevreden en ambitieuze medewerkers.

Een goede zorg voor personeel is een voorwaarde voor het goed functioneren van de medewerkers en dus van de school. Met alle medewerkers worden periodiek ontwikkelingsgerichte gesprekken gevoerd. Kern van deze gesprekken is het welbevinden en de vraag hoe de medewerker zich verder kan ontwikkelen in zijn/haar bekwaamheid en expertise.”

De belangrijkste geplande activiteiten voor de komende jaren op het gebied van het personeelsbeleid zijn:

- We herijken en actualiseren het personeelsbeleid. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar leeftijdsbewust personeelsbeleid, functiedifferentiatie en ontwikkelgesprekken. Bij het herijken betrekken we het personeel.
- Scholing en ontwikkeling van de medewerkers gericht op verhoging en borging van de vakbekwaamheid als basis voor de na te streven hoogwaardige kwaliteit blijft een speerpunt en is geïncorporeerd in onze organisatie. We stimuleren collegiale visitatie in onze scholen en school overstijgend.
- Het tijd- en plaats onafhankelijk leren wordt gestimuleerd door verdere ontwikkeling van de CSO-lerarenacademie. Mogelijkheden e-learning in te zetten in combinatie met ‘blended

- learning' worden onderzocht en besproken. Professionele leergemeenschappen en blended learning zijn goede werkwijzen in het kader van samen leren, samen ontwikkelen.
- We richten een activiteitengroep in die gezamenlijke CSO-dagen gaat organiseren. We willen hiermee het ontmoeten en leren van elkaar en de betrokkenheid bij onze organisatie stimuleren. CSO-dagen dragen bij aan CSO als lerende organisatie.

In 2025 is gestart met het herijken van het functiebouwwerk.

4.1.1 Goed en voldoende onderwijspersoneel (maatschappelijk thema)

Binnen het SO en SBO wordt in 2024-2025 structureel gewerkt met de systematiek Team in Beeld - Sterk Speciaal. Op deze scholen zijn klassenbezoeken uitgevoerd aan de hand van vooraf vastgestelde observatiekaders, met focus op didactisch handelen (waaronder EDI-instructie en begeleide inoefening) en pedagogisch handelen. De resultaten laten zien dat het merendeel van het personeel valt binnen de categorieën volger en vernieuwer, met nauwelijks weigeraars.

In het afgelopen schooljaar is het VSO gestart met jaar twee van de implementatie van Sterk Speciaal. In dit tweede implementatiejaar wordt ook binnen het VSO de methodiek Team in Beeld uitgevoerd. Daarmee is het VSO aangesloten bij dezelfde ontwikkel- en observatiesystematiek als SO en SBO. De huidige gegevens bij het VSO geven inzicht in de bekwaamheidsniveaus van leerkrachten, maar zijn nog niet volledig vergelijkbaar met de Team in Beeld-data van SO en SBO.

Het hanteren van één uniforme methodiek voor klassenbezoeken vergroot het zicht op de bekwaamheid van personeel en maakt ontwikkeling zichtbaar op individueel, team- en schoolniveau. Op deze manier wordt gezorgd voor goede kwaliteit van het onderwijspersoneel.

Het kunnen aantrekken van voldoende onderwijspersoneel is en blijft een uitdaging. Door veel ruimte te bieden voor stages binnen de scholen, is er contact met een grote groep toekomstige leerkrachten. Stages zijn al meerdere keren gevolgd door tijdelijke benoemingen en daarna vaste benoemingen.

De grootste uitdaging ligt op dit punt bij de vakleerkrachten bij de Boog. Er zijn weinig vakleerkrachten beschikbaar, waardoor het bij pensionering van een huidige vakleerkracht zeer lastig is om een vervanger te vinden. Dit wordt versterkt doordat meestal relatief kleine benoemingen aangeboden kunnen worden, gezien het aantal leerlingen en dus het aantal lesuur per vak per week. Dit is een probleem dat speelt bij de meeste praktijkscholen. Er wordt gekeken of op dit punt met andere praktijkscholen kan worden samengewerkt. Ook wordt gekeken of een samenwerking met het bedrijfsleven mogelijk is. Er worden momenteel al diverse cursussen ingekocht.

4.1.2 Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

De stichting heeft in 2025 in totaal € 21.000 ontvangen in het kader van de Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders. Deze middelen zijn volledig ingezet. De medezeggenschapsraden van de scholen hebben ingestemd met de inzet van de middelen.

Er is sprake van een inwerkplan voor alle nieuwe medewerkers. Deze medewerkers hebben gedurende de inwerktijd een vaste begeleider en aanspreekpunt.

4.2 Personele bezetting

In onderstaande tabellen is de opbouw van het personeelsbestand per 31 december 2025 en 2024 weergegeven. De formatieve inzet op 31 december 2025 is 6,1 fte hoger dan de formatieve inzet op 31 december 2024. Deze stijging hangt samen met de stijging van het aantal leerlingen. In de tabellen zijn de tijdelijke vervangingsbenoemingen niet opgenomen.

Personele bezetting op 31 december 2025

functie	wtf totaal	wtf Prinsenhof	wtf Zonnehoek	wtf Boog	wtf Autisme Steunpunt	wtf Bestuur
directie	5,30	1,40	2,00	0,90	0,00	1,00
leerkrachten	69,73	7,60	38,04	20,05	3,84	0,20
ondersteunend personeel	51,83	5,73	40,42	3,68	1,40	0,60
totaal	126,86	14,73	80,46	24,63	5,24	1,80

Personele bezetting op 31 december 2024

functie	wtf totaal	wtf Prinsenhof	wtf Zonnehoek	wtf Boog	wtf Konings- College	wtf Bestuur
directie	5,30	1,40	2,00	0,90	0,00	1,00
leerkrachten	64,95	8,36	35,20	18,45	2,84	0,10
ondersteunend personeel	50,54	5,30	37,74	5,43	1,47	0,60
totaal	120,79	15,06	74,94	24,78	4,31	1,70

4.3 Banenafpraak

In 2025 heeft CSO zich ingezet om bij te dragen aan de Banenafpraak, een landelijke regeling die streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt. Onze scholen zetten zich in voor gelijke kansen door mensen met een arbeidsbeperking een plek te bieden in onze organisatie.

In 2025 zijn geen medewerkers benoemd die voldoen aan de criteria van de Banenafpraak. Vanuit het leerwerkbedrijf Lucrato zijn vanaf oktober 2025 twee medewerkers gedetacheerd bij de Zonnehoek. Lucrato helpt mensen vanuit de Participatiewet voor de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde duurzaam aan werk.

Door de specifieke kwalificatie- en functie-eisen binnen het onderwijs is het bij de meeste functies lastig om bij vacatures te laten vervullen door mensen met een arbeidsbeperking. Dit kan eigenlijk alleen worden gedaan bij ondersteunende functies. Daar waar vacatures ontstaan bij de ondersteunende functies wordt gekeken of het mogelijk is een medewerker met een arbeidsbeperking te benoemen, als dan niet via detachering.

Op dit moment leveren de scholen op dit gebied met name een bijdrage aan de doelstellingen van de Banenafspraken door leerlingen die in de toekomst waarschijnlijk tot de doelgroep gaan behoren zo goed mogelijk op te leiden.

4.4 Zaken met een behoorlijke personele betekenis en personele ontwikkeling

De bedoeling van het Passend Onderwijs is dat leerlingen zoveel mogelijk binnen het regulier onderwijs de benodigde aanvullende zorg zouden ontvangen. De werkgelegenheid in het onderwijs zou hierdoor afnemen.

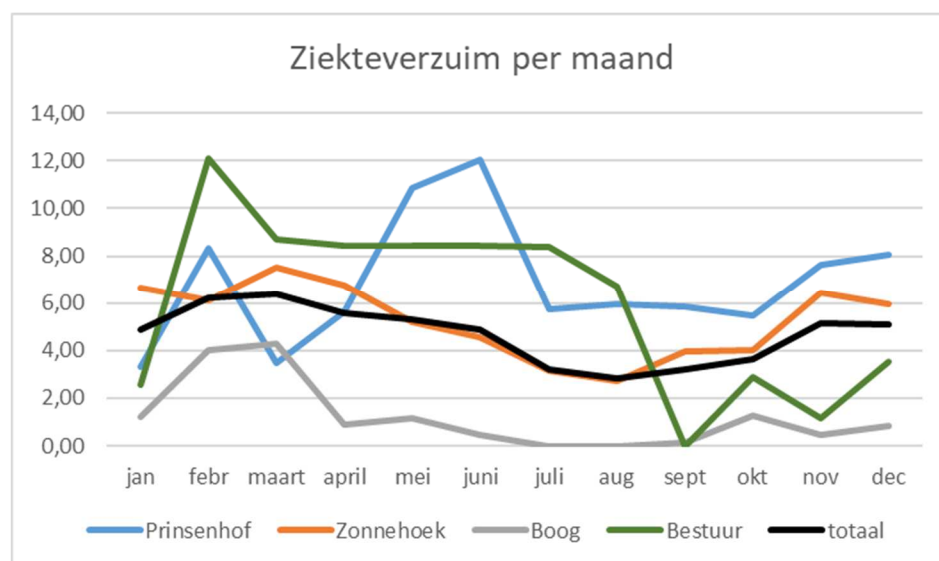
De afgelopen jaren is weer een stijging van het aantal leerlingen dat wordt verwezen naar het speciaal onderwijs te zien. Deze stijging is ook te zien bij de CSO-scholen.

De stijging van het aantal leerlingen zal met name bij de Zonnehoek en in iets mindere mate bij de Prinsenhof plaatsvinden. Bij beide scholen is derhalve geen afname van de formatieve inzet en derhalve ontslag op bedrijfseconomische grond te verwachten.

De invloed van de verplichte doorstroomtoets groep 8 binnen het regulier onderwijs heeft nog geen grote invloed gehad op het aantal leerlingen van de Boog. Aangezien de andere praktijkscholen wel met een daling te maken hebben gekregen, is de verwachting dat dit bij de Boog ook het geval zal zijn. Naar verwachting zal het een tijdelijke daling zijn, omdat de leerlingen waarschijnlijk alsnog zullen instromen, maar dan in een hoger jaar. Ook bij de Boog zal er geen sprake zijn van gedwongen ontslag. Het is juist zeer lastig om alle vacatures ingevuld te krijgen, met name voor de praktijkvakken.

4.5 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim was in 2025 verder gedaald. Waar in 2023 het gemiddelde ziekteverzuim nog 8,9% bedroeg, was dit in 2024 gedaald naar 5,9%. In 2025 is het verder gedaald naar 4,7%.

Het gemiddelde verzuim in de afgelopen twee jaar is opgenomen in onderstaande tabel.

	2025	2024
Prinsenhof	6,9%	4,8%
Zonnehoeke	5,2%	7,0%
Boog	1,2%	4,1%
Bestuur	5,8%	4,4%
totaal	4,7%	5,9%

De medewerkers van het KoningsCollege zijn opgenomen bij het bestuur.

4.6 Beleid inzake beheersing aanvragen uitkeringen na ontslag

Het beleid van het bestuur is erop gericht dat wordt voorkomen dat personeelsleden worden ontslagen. Indien daarvan wel sprake is, ondersteunt het bestuur het betreffende personeelslid op een adequate en financieel verantwoorde manier in het vinden van een andere betrekking. Hierbij kan ook worden gedacht aan het aanbieden van een loopbaanbegeleidingstraject waarbij een nieuwe werkring buiten het onderwijs wordt gevonden.

In 2025 was er geen sprake van gedwongen ontslag op basis van formatiedaling. Er was wel sprake van een regeling met medewerkers om de arbeidsovereenkomst te kunnen ontbinden.

In 2025 is € 47.000 aan individuele uitkeringslasten voor rekening van de stichting gekomen. De Boog heeft aan de collectieve uitkeringen van het voortgezet onderwijs € 16.000 bijgedragen.

4.7 VOG's

In 2025 zijn 32 nieuwe medewerkers in dienst getreden.

Nieuwe VOG's in 2025	VOG aanwezig op ingangsmoment	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	31	1	0
Nieuwe medewerkers niet in loondienst met een VOG-verplichting	0	0	0

We hebben onze accountant geen opdracht gegeven om de werkzaamheden zoals opgenomen in de bijlage IV bij het Onderwijsaccountantsprotocol inzake tijdelijke aanwezigheid van de VOG in 2025 uit te voeren

5 Diverse gegevens

5.1 Horizontale verantwoording

De formele horizontale verantwoording is vormgegeven via de medezeggenschapsraden en het platform gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Ten behoeve van het strategisch beleidsplan is een stakeholder/issue analyse uitgevoerd. Er is bepaald:

- wie de belangrijkste stakeholders zijn
- issues die bij de stakeholders m.b.t. CSO leven
- succesfactoren die van belang zijn in het omgaan met de stakeholders
- de wensen van CSO naar de stakeholders (issues vanuit het CSO)

In het kader van de kwaliteitszorg worden jaarlijks tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Op basis van de resultaten van de onderzoeken zijn per school verbeterpunten in kaart gebracht. De vervolgacties in de vorm van ontwikkeling van beleid, of directe implementatie van de aanpassingen vinden plaats in het schooljaar na het onderzoek.

Zie hiervoor ook de jaarverslagen van de scholen.

5.2 Klachtenafhandeling

CSO beschikt over een klachtenregeling. De kern van het klachtenbeleid is dat klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en de schoolleiding op een adequate manier worden afgehandeld. Indien dat gelet op de aard van de klacht niet mogelijk is of als afhandeling niet naar tevredenheid is verlopen, kan men een beroep doen op de klachtenregeling.

Samengevat zijn de volgende stappen beschreven:

- 1 naar de schoolcontactpersonen
- 2 naar de externe vertrouwenspersoon
- 3 naar de landelijke klachtencommissie

De scholen zijn aangesloten bij de Landelijke Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs.

Er zijn in 2025 geen klachten ingediend bij de landelijke klachtencommissie. De externe vertrouwenspersoon is twee maal geconsulteerd, er hebben vertrouwensgesprekken plaatsgevonden. Zie hiervoor ook het verslag van de externe vertrouwenspersoon welke als bijlage is toegevoegd.

5.3 Verbonden partijen

Vanaf 1 augustus 2014 zijn de Zonnehoek (SO) en de Prinsenhof verbonden aan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Apeldoorn PO. De Zonnehoek (VSO) en de Boog zijn verbonden aan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Apeldoorn VO. Door de aangesloten schoolbesturen wordt gezamenlijk vorm gegeven aan een stelsel waarbij sprake is van flexibele inrichting van de speciale onderwijszorg. Hierdoor zijn besturen en scholen in Apeldoorn en omstreken in staat aan de zorgvraag en zorgplicht te voldoen.

De middelen van de samenwerkingsverbanden worden grotendeels ingezet voor de reguliere bedrijfsvoering. Vanaf 2023 ontvangt alleen de Boog nog structurele middelen voor de lichte ondersteuning. De ontvangen middelen worden ook voor dit doel ingezet.

De Prinsenhof en de Zonnehoek ontvangen geen structurele vergoeding van het samenwerkingsverband meer. Zij ontvangen alleen nog incidentele aanvullende vergoedingen. In 2025 waren deze van zeer beperkte omvang. Indien aanvullende vergoedingen worden ontvangen, dan worden deze ingezet voor het doel dat het samenwerkingsverband aan de middelen heeft toegekend.

De in 2025 ontvangen vergoedingen van het samenwerkingsverband hadden bijna volledig betrekking op het KoningsCollege. Door het samenwerkingsverband worden de meerkosten van de arrangementen van de leerlingen vergoed. Het gaat hier om thuiszitters die via de schakelvoorziening KoningsCollege weer naar school gaan en daarna doorstromen naar een andere onderwijsinstelling, arbeid, dagbesteding o.i.d.

5.4 Samenwerking

De scholen werken al meerdere jaren met diverse organisaties samen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om andere onderwijsinstellingen of landelijke overkoepelende organisaties. Hierbij moet worden gedacht aan het Landelijk werkverband speciaal basisonderwijs, Lecso (Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs), Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs.

Er wordt tevens samengewerkt met ondersteunende organisaties als Kentalis, de IJsselgroep, zorginstellingen s-Heerenloo en Passarel, de arbodienst en de landelijke besturenorganisaties. Binnen de gemeente Apeldoorn wordt samengewerkt met de gemeente en met de andere scholen, onder andere via de LEA (lokaal educatieve agenda).

De samenwerking met de jeugdzorginstanties is voor ons als organisatie voor speciaal onderwijs en praktijkonderwijs belangrijk om onze leerlingen een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod te bieden. Deze samenwerking is voor verbetering vatbaar.

Knelpunten die bij de zelfevaluatie worden genoemd zijn onder andere het ontbreken van een regierol, privacy, geldstromen en het niet betrekken van het onderwijs bij ondersteunings- en begeleidingstrajecten.

Onze expertise en met name het Autisme Steunpunt wordt positief en breed gewaardeerd. Het bieden van een passende plaats aan leerlingen vallend onder onze doelgroepen wordt breed gedragen. De daarvoor benodigde expertise en mogelijkheden kunnen uitgebreid en versterkt worden. Winst is nog te behalen in het verbinden van de op de scholen aanwezige expertise en het uitdragen van onze deskundigheden.

5.5 Huisvesting

De scholen streven naar een huisvestingssituatie die voldoet om de onderwijskundige doelstellingen te realiseren. Hiervoor beschikken de scholen over een eigen schoolgebouw.

De komende jaren zal de huisvestingssituatie een belangrijk aandachtspunt blijven. Het gebouw van de Prinsenhof is te groot voor de school. Een groot deel van het gebouw wordt momenteel gebruikt door het Hofpark. De samenwerking met het Hofpark heeft tot nu toe minder opgeleverd dan gedacht.

Voor de Boog wordt de komende paar jaar geen wijziging van de huisvestingssituatie verwacht. Het capaciteitsvraagstuk van een tekort aan vierkante meters zal in eerste instantie tijdelijk binnen de

huidige locatie moeten worden opgelost. De school is wel opgenomen in het integraal huisvestingsplan voor nieuwbouw omstreeks 2028.

Ook het SO van de Zonnehoeke loopt tegen capaciteitstekorten aan, waardoor het niet mogelijk is om extra groepen te vormen, terwijl de aanmeldingen er wel zijn.

In 2025 zijn er geen ontwikkelingen geweest betreffende de toekomstige huisvestingssituatie van de scholen. Er heeft wel diverse keren overleg met de gemeente plaatsgevonden over dit onderwerp.

5.6 Duurzaamheid

CSO maakt daar waar mogelijk duurzame keuzes bijvoorbeeld rond inzetbaarheid van medewerkers, inkopen, energiegebruik en onderhoud schoolgebouwen. In het strategisch beleidsplan is over duurzaamheid de volgende tekst opgenomen: “We hebben de aarde in bruikleen en volgen de ontwikkelingen rondom duurzaamheid nauwgezet.”

Drie van de vier scholen zijn voorzien van zonnepanelen. Het realiseren van de energiedoelstellingen wordt niet alleen nagestreefd door het zelf opwekken van energie. Ook energiebesparing is een belangrijke doelstelling binnen de stichting. Alle scholen gebruiken groene energie en nemen elektriciteit af van officieel geregistreerde windmolens. De CO2 uitstoot van het aardgas is vergroend door middel van aankoop van Gold Standard certificaten (VER's). Bij het nieuwe energiecontract via 'Energie voor Scholen' is gekozen voor de optie 100% groen.

Bij uit te voeren groot onderhoud wordt gekozen voor verdere verduurzaming van de gebouwen.

5.7 Informatiebeveiliging en privacy (maatschappelijk thema)

CSO hecht veel waarde aan de bescherming van persoonsgegevens en handelt in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Als verwerkingsverantwoordelijke heeft de stichting de volgende maatregelen genomen om de privacy van ouders, leerlingen en medewerkers te waarborgen:

- Functionaris Gegevensbescherming: Er is een functionaris gegevensbescherming aangesteld die toeziet op de naleving van de AVG en fungeert als aanspreekpunt voor privacygerelateerde vragen.
- Beveiliging van gegevens: De stichting heeft passende technische en organisatorische maatregelen getroffen om persoonsgegevens te beschermen tegen verlies of onrechtmatige verwerking. Dit omvat onder andere het gebruik van beveiligde netwerken en beperkte toegang tot persoonlijke informatie voor bevoegde personen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van externe bedrijven die deskundig zijn op het gebied van informatiebeveiliging.
- Bewaartermijnen: Persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze zijn verzameld, in overeenstemming met de wettelijke bewaartermijnen.
- Grondslagen voor gegevensverwerking: De scholen verwerken persoonsgegevens op basis van de volgende grondslagen:
 - Toestemming: Voor specifieke verwerkingen, zoals het gebruik van beeldmateriaal, wordt expliciete toestemming gevraagd aan ouders/verzorgers.
 - Uitvoering van de onderwijsovereenkomst: Gegevens worden verwerkt om onderwijs en begeleiding te bieden aan leerlingen.
 - Wettelijke verplichting: De scholen zijn verplicht bepaalde gegevens te verstrekken aan instanties zoals DUO en de leerplichtambtenaar.
 - Vitale belangen: In noodsituaties kunnen gegevens worden verwerkt om de vitale belangen van leerlingen te beschermen.

- Gerechtvaardigd belang: Gegevens kunnen worden verwerkt voor doeleinden zoals het verbeteren van onderwijsprocessen, mits dit belang zwaarder weegt dan het privacybelang van de betrokkene.

Het technisch beheer van de ICT-systemen is uitbesteed aan een daarin gespecialiseerd bedrijf. Voor het inloggen op de diverse systemen wordt gebruik gemaakt van een dubbele verificatie.

In 2025 is het IPB-beleid op stichtingsniveau uitgewerkt. Dit zal worden vastgesteld in 2026.

5.8 Stellige bestuurlijke voornemens

De stichting heeft voor 2026 geen stellige voornemens met grote financiële impact anders dan de voornemens zoals zijn opgenomen bij de diverse onderdelen van het jaarplan. Er zijn in 2026 nog geen bestuursbesluiten genomen die een belangrijke wijziging van het beleid betekenen of die een grote financiële impact hebben.

6 Financieel beleid

6.1 Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid

In 2024 is voor het eerst een kaderbrief opgesteld als basis voor de meerjarenbegroting 2025-2029. In 2025 is deze kaderbrief aangepast ten behoeve van de meerjarenbegroting 2026-2030. CSO wil toekomstbestendig financieel beleid voeren en beleidsrijk begroten. CSO wil ook stappen zetten in het verder professionaliseren van het financiële beleid. Er is nog geen uitgewerkt financieel beleidsplan. In de kaderbrief zijn daarom de uitgangspunten voor het financieel beleid ook voor het eerst expliciet geformuleerd.

Voor het financieel beleid wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. schooldirecteuren zijn integraal verantwoordelijk voor hun school
2. doelmatige besteding van middelen
3. geen winststreven
4. voorzichtigheidsbeginsel
5. realistisch begroten
6. solidariteitsprincipe
7. voorzieningen conform regelgeving
8. behouden voldoende omvang reserves / eigen vermogen

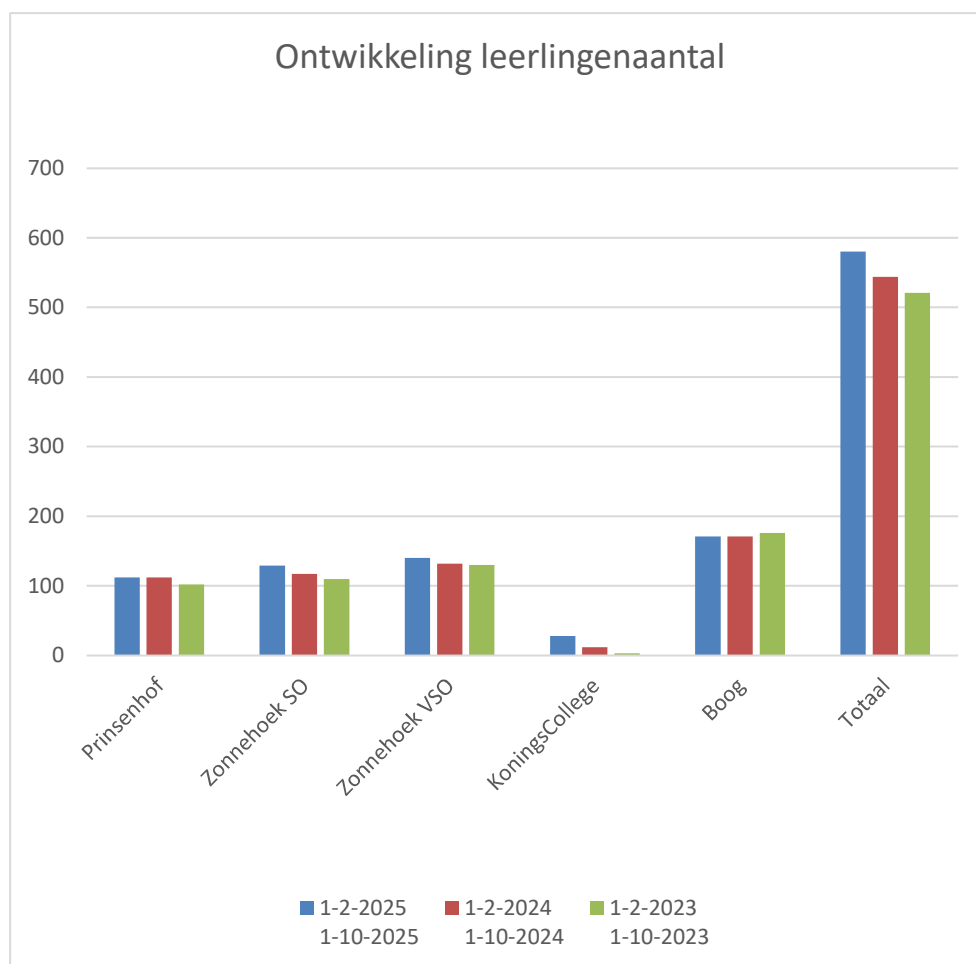
CSO heeft het leerlingenaantal de afgelopen jaren sterk zien toenemen. De Prinsenhof, de Zonehoek en daarmee ook het KoningsCollege worden bekostigd op basis van de Wet op het Primair Onderwijs. Sinds de gewijzigde bekostigingssystematiek wordt de bekostiging met een jaar vertraging ontvangen en is er geen groeitelling meer in het speciaal onderwijs. In 2025 is bekostiging ontvangen voor het leerlingenaantal van 2024. Dus terwijl er op 1 februari 2025 in totaal 409 leerlingen waren ingeschreven op deze scholen, werd bekostiging ontvangen voor 373 leerlingen. Het achterlopen van de bekostiging heeft de afgelopen jaren voor hoge negatieve resultaten gezorgd.

6.2 Grondslag voor de bekostiging

De bekostiging is gebaseerd op het leerlingenaantal. Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven is de bekostiging voor de scholen die onder de Wet voor het Primair Onderwijs vallen gebaseerd op het leerlingenaantal van 1 februari van het voorgaande jaar. Voor de Boog, die valt onder de Wet voor het Voorgezet Onderwijs is de bekostiging gebaseerd op het leerlingenaantal van 1 oktober van het voorgaande jaar.

In onderstaand overzicht is het aantal leerlingen op de teldata van 2025 en de twee jaren daarvoor opgenomen. De leerlingen van de onderwijsvoorziening KoningsCollege staan ingeschreven bij de Zonnehoek.

	1-2-2025	1-2-2024	1-2-2023
	1-10-2025	1-10-2024	1-10-2023
Prinsenhof	112	112	102
Zonnehoek SO	129	117	110
Zonnehoek VSO	140	132	130
KoningsCollege	28	12	3
Boog	171	171	176
Totaal	580	544	521

6.3 Allocatie van bekostiging

Binnen CSO vindt geen reallocatie van de middelen plaats. De scholen ontvangen die vergoedingen die het ministerie, het samenwerkingsverband of anderen toekennen.

Met ingang van 2021 wordt een deel van de administratielasten waar de scholen geen invloed op kunnen uitoefenen via de bovenschoolse exploitatie verwerkt. Hierbij moet worden gedacht aan de lasten van het administratiekantoor, de accountant, bestuur- en managementondersteuning e.d.

Om de bovenschoolse lasten te dekken wordt een percentage van de reguliere bekostiging afgedragen door de scholen. In 2025 was de afdracht voor de bovenschoolse en overkoepelende kosten 4,5% van de reguliere bekostiging. De afdracht is in het directieberaad besproken.

6.4 Investerings en financieringsbeleid

Het beleid is gericht op het zoveel mogelijk met eigen middelen financieren van de investeringen waarvoor geen investeringssubsidie wordt ontvangen. Het uitgangspunt is dat geen vreemd vermogen wordt aangetrokken voor het doen van investeringen. De investeringen van 2025 zijn dan ook met eigen middelen gefinancierd.

De toekomstige omvang van de liquide middelen is te zien in de toekomstbalans in de continuïteitsparagraaf. Hierbij is rekening gehouden met de geplande investeringen en de onttrekkingen uit de voorzieningen. Uit de meerjarenbalans blijkt dat de omvang van de liquide middelen de komende jaren meer dan voldoende zal zijn om de lasten, de investeringen en de onttrekkingen uit de voorzieningen met eigen middelen te betalen. Er is derhalve geen noodzaak voor het aantrekken van vreemd vermogen.

6.5 Treasuryverslag

De stichting heeft 2016 een nieuw statuut opgesteld en vastgesteld dat voldoet aan de nieuwe Regeling beleggen, belenen en derivaten. In 2025 is conform het statuut gehandeld. In 2025 is een deel van de waardepapieren afgelost. Er zijn geen nieuwe waardepapieren gekocht. Er hebben geen andere bijzondere treasury-activiteiten plaatsgevonden.

De financiële vaste bestaan uit:

<i>Omschrijving</i>	<i>coupon datum</i>	<i>nominale waarde</i>	<i>aankoop waarde</i>	<i>boek waarde</i>
1,25% EIB 14/26	13-nov	250.000	267.750	250.000
0,625 NWB 17/27	18-jan	500.000	500.400	493.720
		750.000	768.150	743.720

7 Deelverslagen

Verslag toezichthoudend orgaan – Raad van Toezicht

Het intern toezicht op CSO-Apeldoorn en haar scholen wordt uitgevoerd door de Raad van Toezicht, bestaande uit:

Naam	Functie Raad van Toezicht	Periode
Liesbeth Vos- van de Weg	Voorzitter Rvt, lid Remuneratiecommissie	Geheel 2025
Wim Peter Boomgaard	Lid RvT, lid Remuneratiecommissie	Geheel 2025
Jan van Casteren	Lid RvT, lid Financiële Auditcommissie en lid CIE Identiteit, Onderwijs & Kwaliteit (+ personeel)	Geheel 2025
Bert Rödel	Lid RvT, lid Financiële Auditcommissie	Geheel 2025
Dirk Wakker	Lid RvT, lid CIE Identiteit, Onderwijs & Kwaliteit (+ personeel)	Geheel 2025

Er zijn in 2025 geen RvT-leden toe- of afgetreden.

Governance

De Raad van Toezicht (Raad van Toezicht) van CSO Apeldoorn heeft drie hoofdtaken:

- toezicht houden op naleving van vastgestelde beleid en andere wet- en regelgeving
- klankbord evt ook adviseur zijn voor het bestuurder
- de werkgeversrol vervullen voor de bestuurder

De Raad van Toezicht heeft in 2025 zes maal vergaderd, in maart, april, mei, september, oktober en december. Bij deze vergaderingen was de bestuurder aanwezig. Tijdens deze vergaderingen is de bestuurder actief bevraagd over de actualiteiten bij de vier scholen, en ook over de voortgang en ontwikkeling van de CSO-organisatie als zodanig met specifieke aandacht voor de thema's identiteit, personeel, governance, financiën, kwaliteit, en bestuur/management. Belangrijk aspect is ook de maatschappelijke waarde van CSO breed gezien. Waar kunnen wij voor kind, ouder/verzorger en omgeving van toegevoegde waarde zijn.

Voorafgaande aan deze bijeenkomsten heeft de bestuurder de raad schriftelijk voorzien van kwartaalrapportages en overige actuele of urgente ontwikkelingen. De toezichthouders hebben tussentijdse korte (digitale) besprekingen ter voorbereiding of afronding van de vergaderingen gehad. Hierbij is de bestuurder niet betrokken geweest.

De tevredenheid van de RvT is tot uiting gekomen in o.a. het vaststellen van de begroting en het goedkeuren van het jaarverslag. Maar ook het in concept opgestelde tijdspad het gezamenlijke gesprek over het strategisch beleidsplan 2028 - 2032 is door de RvT met enthousiasme ontvangen. Met positiviteit ziet de raad de uitwerking hiervan tegemoet op de diverse onderwerpen.

In 2025 heeft de Raad van Toezicht samen met het College van Bestuur de governance tegen het licht gehouden. ME+U heeft het proces begeleid, waarin werd besproken hoe dynamische en duurzame governance in de praktijk werkt, welke ontwikkelingen er zijn binnen de governance en is het team-profiel besproken met aandacht voor diversiteit en hoe dit werkt in de praktijk.

In 2025 zijn de volgende specifieke onderwerpen aan de orde geweest:

- Financiële tussenrapportages + gesprekken met accountant
- Risicomanagement

- Jaarverslag RvT 2024
- Dynamic Governance en Financiën
- (360-graden)beoordeling voorzitter CvB
- Huisvesting
- Actieplannen n.a.v. Strategisch Beleidsplan 2024-2027
- Onderwijskwaliteit, dashboard op stichtingsniveau
- Personeel
- Jaarplanning 2025-2026
- Toolbox
- Identiteit
- Evaluatie Commissie Identiteit, Onderwijs en Kwaliteit
- Grip op Kwaliteit
- Scholenbezoek
- Scholing RvT
- Autisme Steunpunt Apeldoorn en het KoningsCollege
- Bezoeken inspectie aan bestuur, SO De Zonnehoek

In 2025 heeft de Raad van Toezicht haar deels ook statutair bepaalde taak uitgevoerd door:

- het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag 2024
- het goedkeuren van de meerjarenbegroting 2026-2030

De voorzitter RvT heeft in 2025 een driedaagse cursus van VTOI gevolgd over de 10 dagelijkse rollen van de voorzitter.

De vergoeding van de RvT-leden is in 2025 van een vrijwilligersvergoeding verhoogd naar 50% van het van toepassing zijnde adviesbedrag van de Adviesregeling honorering toezichthouders 2025 van VTOI-NVTK. Vervolgens groeit de honorering van de raad in vier jaar tijd naar 80% van het adviesbedrag, waarmee van een vrijwilligersvergoeding wordt overgegaan naar een passende honorering voor de raad, in lijn met de tijdbesteding.

Commissies Raad van Toezicht / overleg met gremia

In 2025 hebben de drie RvT-commissies regelmatig vergaderd:

- de Auditcommissie heeft vergaderd in maart, mei, september en november, waarbij is gesproken over de voorfinanciering en het advies dat de commissie aan de RvT heeft uitgebracht. Kort gezegd komt dit erop neer dat de bestuurder de tekorten van de begrotingen van 2024, 2025 en 2026 als één tekort mag beschouwen, met een maximum van € 1.470.802, waar de bestuurder binnen moet blijven. De definitieve bijdrage van het SWV met ingang van het kalenderjaar 2025 voor het Koningscollege is geraamd op € 200.000. De bestuurder heeft de vrijheid gekregen om te handelen met de flexibele schil binnen het toegestane tekort voor de jaren 2024, 2025 en 2026 vanuit het uitgangspunt dat vanaf 2027 zwarte cijfers worden geschreven. De RvT wordt hierover geïnformeerd middels de afgesproken tussentijdse rapportages. Verder is in november 2025 de kaderbrief besproken en vastgesteld.
- de Commissie Identiteit, Onderwijs, Kwaliteit en Personeel vergaderde in maart en oktober. Naast uitvoerige bespreking van het dashboard is het plan van aanpak Strategisch Beleidsplan 2027-2031 besproken.
- de Remuneratiecommissie heeft een functioneringsgesprek gevoerd met de bestuurder. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd en schriftelijk ook aan de bestuurder verstrekt. De bestuurder is in 2024 herbenoemd voor bepaalde tijd, tot 31 augustus 2028. De bestuurder heeft in het remuneratiegesprek aangegeven door voorkeur te geven aan een contract voor

onbepaalde tijd. De RvT heeft toegezegd daarop in de vergadering van maart 2026 terug te komen.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) was te gast tijdens de bijeenkomsten in juni en november. Tijdens deze overleggen is onder andere gesproken over de voorbereidingen m.b.t. het nieuwe strategisch beleidsplan en de verschillende rollen. Daarnaast is er advies gevraagd over de inrichting van de bovenschoolse overlegstructuur. Een GMR-platform blijkt juridisch niet houdbaar te zijn voor CSO dus wordt dit onder begeleiding van het CNV onderzocht, waarbij de zienswijze van de RvT als advies meegenomen.

Ook is tijdens deze overleggen stilgestaan bij de goede manier van overleg tussen GMR en RvT en werd van gedachten gewisseld over inclusie en de visie zoals verwoord in het strategisch beleidsplan.

De Raad van Toezicht kijkt met plezier terug op het bezoek dat zij op 25 november 2025 bracht aan SBO de Prinsenhof.

Terugkijkend op 2025 is de Raad van Toezicht van mening dat dankzij inzet van velen 2025 een waardevolle bijdrage is geleverd aan het realiseren van de doelstellingen zoals zijn opgenomen in het Strategisch Beleidsplan (zoals, maar niet uitsluitend: planning & control cyclus, innovatie vanuit het Autismesteunpunt Koningscollege, kwaliteit, inclusie). De Raad dankt de organisatie hiervoor.

Daarbij is ook de RvT van mening dat de rijksbijdragen op doelmatige wijze zijn besteed ten behoeve van het onderwijs en dat aan de wettelijke voorschriften is voldaan.

Een veelbewogen jaar, met ups en downs, met verdriet en geluk is weer afgesloten. Maar met dankbaarheid mogen wij omzien en met vertrouwen de toekomst ingaan.

Apeldoorn, 3 maart 2026

Liesbeth Vos-van de Weg (voorzitter),
namens Raad van Toezicht CSO Apeldoorn

Jaarverslag de Prinsenhof

In 2025 lag de focus op het versterken van de onderwijskwaliteit door verdere professionalisering, datagericht werken en het verbeteren van de opbrengsten bij de kernvakken. We hebben ons gericht op verschillende onderwijskundige ontwikkelingen waaronder pedagogisch handelen, didactisch handelen, burgerschap, basisvaardigheden, Jeelo en de leeromgeving. De plannen zijn uitgevoerd binnen de bestaande kwaliteitszorgcyclus en periodiek geëvalueerd.

Onderwijskundige ontwikkelingen

- **Schoolwide Positive Behaviour Support (PBS):** Het plan was om in 2025 de implementatie en borging na vijf jaar af te ronden en ons als school te certificeren voor SWPS. Dit is in juni 2025 gerealiseerd door middel van een externe audit. Het plan voor 2025-2026 is om de ouderbetrokkenheid te vergroten en het werken met een leerlingenraad te borgen.
- **Pedagogisch handelen:** In 2025 is het groepsplan sociaal-emotionele ontwikkeling geborgd. In het najaar van 2025 zijn we gestart met teamscholing over het vlaggensysteem (seksueel grensoverschrijdend gedrag). Dit loopt door in 2026.
In het schooljaar 2025-2026 is het plan om het pestprotocol en de leerlijn seksualiteit te herzien.
- **Basisvaardigheden:** In 2025 hebben we opnieuw fors ingezet op de basisvaardigheden taal en rekenen&wiskunde. Het plan was om de ingezette onderwijskundige lijn in alle groepen te borgen. Dit is gerealiseerd. Daarnaast is teamscholing gevolgd op het gebied van EDI. Het plan om het werken met doelenplanners te borgen is ook gerealiseerd. Er zijn verbeteringen zichtbaar nu we twee jaar met een nieuwe methode werken. Echter het verschil tussen methode gebonden toetsen en CITO toetsen blijft groot. Veel leerlingen presteren op de CITO toetsen aanzienlijk minder dan bij methodetoetsen.
Het anders inrichten van de extra ondersteuning voor technisch lezen is afgerond. Het werken met Taal in Blokjes is geïmplementeerd. Bij Technisch lezen blijven de opbrengsten achter. We zien grote verschillen tussen groepen. Dit vraagt om verdere verdieping en structurele interventies. In het najaar van 2025 zijn we daarom een verkenning gestart met de Bibliotheek op school Plus om een transitie te maken naar effectief onderwijs in leesbegrip. Dit loopt door in 2026. We krijgen in het schooljaar 2026-2027 vanuit het Masterplan basisvaardigheden en Ontwikkelkracht subsidie voor het implementeren en onderzoeken van deze aanpak.
- **Burgerschap:** Burgerschap is een integraal onderdeel van het onderwijsaanbod en het dagelijks handelen in de school. Het onderwijs is ingericht op basis van een doelgericht en samenhangend burgerschapscurriculum, waarin sociale, maatschappelijke en democratische competenties passend bij de doelgroep centraal staan. We werken met Kanjertraining en SWBPS voor de sociale en emotionele ontwikkeling, aangevuld met projectmatig werken via Jeelo en praktijkgerichte burgerschapsactiviteiten in en buiten de school. Leerlingen hebben actief geoefend met samenleven, omgaan met verschillen, regels en afspraken, en deelname aan de samenleving. Activiteiten zoals excursies, kunst- en cultuurprojecten en ontmoetingen met de omgeving hebben bijgedragen aan het oefenen van burgerschapsvaardigheden in betekenisvolle praktijksituaties.
Het doel was om in 2025 teamscholing te volgen voor het werken met het leerlingvolgsysteem van Jeelo waarin we de leerdoelen voor burgerschap per leerling kunnen monitoren en evalueren. De teamscholing is afgerond en we zijn gestart met de implementatie. Dit loopt door in 2026. In 2026 gaan we op zoek naar samenwerkingen met externe partners die structureel met ons samen willen werken zodat leerlingen het geleerde ook in de maatschappij kunnen oefenen.
- **Jeelo:** Het doel was om te starten met praktijkvakken die horen bij de verschillende projecten van Jeelo. Dit is gelukt. In 2026 willen we het leesonderwijs integreren in Jeelo en de projecten

verder uitbouwen. Daarvoor gaan we op zoek naar bedrijven/instellingen die structureel met ons samen willen werken bij de verschillende projecten door bijvoorbeeld een gastles te komen geven of een oefenplek te zijn voor leerlingen.

- **Leeromgeving:** De nieuwe leeromgeving is in mei 2025 gerealiseerd. Borging loopt door in 2026.

Onze geplande doelen zijn behaald. Sommige plannen lopen nog door in 2026.

Voor meer informatie en een uitgebreide beschrijving verwijzen wij naar de jaarplannen van 2024-2025, 2025-2026 en de actieplannen van de ontwikkelteams.

Een sterke basis en hoge kwaliteit (maatschappelijk thema)

Duurzame en evidence-informed verbetering van leerprestaties (taal en rekenen-wiskunde)

Op de Prinsenhof werken we structureel en planmatig aan het duurzaam verbeteren van leerprestaties, met specifieke aandacht voor taal en rekenen-wiskunde. Dit gebeurt binnen een cyclische kwaliteitszorgaanpak, waarin data-analyse, professionele reflectie en gerichte interventies centraal staan.

Op het gebied van rekenen-wiskunde is de afgelopen jaren een nieuwe, evidence-informed rekenmethode ingevoerd. De effecten hiervan worden systematisch gemonitord via tussentijdse toetsen en groeps- en leerlinganalyses.

Voor taal, en in het bijzonder technisch lezen, is vastgesteld dat de resultaten wisselend zijn en dat sprake is van grote verschillen tussen groepen. Dit inzicht vormt de basis voor een gerichte verdiepingsslag. We gaan deelnemen aan een landelijk onderzoek van TaalLab.

Het doel van dit onderzoek is om de impact van de Bibliotheek op school Plus op de leesmotivatie, het leesgedrag en de leesvaardigheid van leerlingen te evalueren, evenals de invloed ervan op de kwaliteit van het onderwijsleerproces, gericht op effectief leesonderwijs. Bovendien wordt gekeken naar de effectieve componenten van de aanpak om beter inzicht te krijgen in hoe deze opgeschaald en op de lange termijn geborgd kunnen worden.

De voortgang wordt structureel gevolgd, zodat verbeteringen niet incidenteel maar duurzaam zijn.

Professionalisering van medewerkers vormt een belangrijke randvoorwaarde. Via lesobservaties, coaching en scholing wordt gewerkt aan het versterken van didactisch handelen, met specifieke aandacht voor EDI en opbrengstgericht werken. Op deze manier wordt de kwaliteit van het onderwijs niet alleen gemonitord, maar ook actief ontwikkeld en geborgd.

Vorbereiding op de implementatie van het nieuwe curriculum

De Prinsenhof bereidt zich gefaseerd en zorgvuldig voor op de implementatie van het nieuwe curriculum. Hierbij wordt aangesloten bij landelijke ontwikkelingen en wordt nadrukkelijk gekozen voor een realistische en schoolcontext-specifieke invoering.

In de voorbereiding staat het versterken van de basisvaardigheden centraal. Door eerst te investeren in stevige didactische fundamenteën voor taal en rekenen, ontstaat een solide uitgangspositie voor curriculumvernieuwing. Tegelijkertijd wordt binnen de kwaliteitscyclus ruimte gemaakt om het nieuwe curriculum te verkennen en te vertalen naar de context van het gespecialiseerd onderwijs.

De school benut bestaande structuren, zoals studiedagen, teamoverleggen en ontwikkelteams, om kennis op te bouwen over de uitgangspunten van het nieuwe curriculum.

De implementatie wordt nadrukkelijk gekoppeld aan professionalisering. Leerkrachten en onderwijsassistenten worden stap voor stap meegenomen, zodat veranderingen gedragen en duurzaam kunnen worden ingevoerd. Door deze gefaseerde aanpak borgt de school dat curriculumvernieuwing bijdraagt aan onderwijskwaliteit en niet leidt tot versnippering of overbelasting.

Kwaliteitszorg

Met het organisatiemodel Sterk Speciaal werken we systematisch aan onze onderwijskwaliteit. Het doel is om ons onderwijs continu te optimaliseren, zodat het voldoet aan wettelijke eisen, onderwijsdoelen en de behoeften van leerlingen, ouders en andere belanghebbenden. In ons dashboard zijn de data opgenomen van de belangrijkste aspecten die de kwaliteit van het onderwijs bepalen. De data op het dashboard zijn uitgewerkte kwaliteitsindicatoren en de streefnormen/ambities die in de kwaliteitsmatrix staan vermeld. Twee keer per schooljaar actualiseren we met het team de data op het dashboard en kan de kwaliteit van het onderwijs gemonitord en gevolgd worden. Op basis van de data wordt afgesproken welke aspecten (verder) verbeterd kunnen of moeten worden. Het dashboard is dus een instrument in het kader van de kwaliteitszorg en het opbrengstgericht werken van de school en het bestuur.

We werken handelingsgericht in korte en lange cycli. Het dashboard is een voorbeeld van de lange cyclus. Observaties, blokplannen, weekplanningen, doelenplanners, sleepdoelen en methode gebonden toetsen maken deel uit van de korte cyclus.

We maken gebruik van interne en externe audits om onze sterke en zwakke punten in kaart te brengen. In 2025 hebben we een externe audit gehad op het gebied van pedagogisch handelen en het werken met PBS. Dit heeft geleid tot certificering voor SWPBS. De auditor heeft gesproken met een vertegenwoordiging van het team, ouders en leerlingen en klassenobservaties gedaan. We hebben ook een externe audit gehad op het gebied van kwaliteitszorg. Ook hier is gesproken met directie, MT en team en zijn er observaties geweest. Uit bij de audits kwam naar voren dat de auditoren onder de indruk waren van de rust in de school, de prettige sfeer en het veilige klimaat. We zijn tevreden met de uitkomsten. Ze waren herkenbaar en zijn besproken met het team. De actiepunten zijn vastgelegd en opgepakt.

Sociale veiligheid en gelijke behandeling (maatschappelijk thema)

We monitoren de sociale veiligheid bij leerlingen en personeel doormiddel van diverse vragenlijsten, persoonlijke gesprekken en groepsgesprekken. We bevragen de leerlingen meerdere keren per jaar op het gebied van welbevinden en sociale veiligheid. We gebruiken de vragenlijst van Q-school/Vensters PO om de sociale veiligheid te monitoren bij leerlingen. We scoren in 2025 als volgt op de vierpuntschaal: schoolklimaat 3.4, onderwijsleerproces 3.4 en sociale veiligheid 3.5. De resultaten laten zien dat leerlingen de school als sociaal veilig ervaren.

Opbrengsten

Eindtoets Route 8 in 2025

We maken voor het vijfde jaar de Eindtoets route 8. Dit jaar hebben 15 leerlingen de Eindtoets Route 8 gemaakt (20 schoolverlaters in totaal).

Voor de onderdelen Leesvaardigheid (taal), Taalverzorging (taal) en Rekenen totaal wordt een functioneringsniveau berekend op leerling-niveau en voor de hele groep, uitgedrukt in %

- Lezen scoort 33% op 1F en dat is lager dan het landelijk gemiddelde (71%). 33% scoort hoger dan 1F en dat is weer hoger dan het landelijk gemiddelde.
- Voor Taalverzorging scoort 53% op 1F. Dat is boven het landelijk gemiddelde (48%).
- Rekenen scoort 40% op 1F. Dat is fors hoger dan het landelijk gemiddelde (23%). We zien een stijgende trend op rekengebied.

- De scores voor alle vakgebieden totaal lagen in de eerste 3 afname jaren lager dan het landelijk gemiddelde. Vorig jaar en dit jaar liggen de scores op of zelfs boven het landelijk gemiddelde. We kunnen spreken van een stijgende trend in de opbrengsten.

Ontwikkelingsperspectief van de schoolverlaters

Wanneer we kijken naar de uitstroom volgens prognose OPP twee jaar voor schoolverlaten zien we dat deze bijna (69%) binnen de norm van de inspectie (75%) valt. 69 % van de leerlingen stroomt uit volgens de prognose van het OPP. Het betreft hier 11 leerlingen. 5 leerlingen stromen lager uit dan het niveau in het OPP. Dit heeft te maken met onze adviezen. In het OPP gaven wij nog geen advies VSO cluster 3. De adviezen begonnen vanaf het praktijkonderwijs. Bovenstaande vijf leerlingen zijn uitgestroomd naar VSO cluster 3. Inmiddels hebben wij ook het advies VSO cluster 3 opgenomen in ons OPP.

Bestendinging

Op 1-08-2025 zit 94% van de leerlingen na 1 jaar op dezelfde plek waarnaar de leerlingen zijn uitgestroomd.

Op 1-08-2025 zit 87% van de leerlingen na 2 jaar op dezelfde plek waarnaar de leerlingen zijn uitgestroomd. We zijn zeer tevreden met dit resultaat en zien de afgelopen jaren een positieve trend.

Jaarverslag de SO Zonnehoek

Onderwijskundige ontwikkelingen

In het jaar 2025 lag de focus bij SO De Zonnehoek op het versterken van de onderwijskwaliteit door verdere professionalisering, datagericht werken en het verbeteren van opbrengsten in de kernvakken. Deze plannen zijn uitgevoerd binnen de bestaande kwaliteitszorgcyclus en periodiek geëvalueerd.

Een belangrijke ontwikkeling was de aanscherping van het opbrengstgericht werken. Met name bij rekenen zijn duidelijke verbeteringen zichtbaar na de invoering van een nieuwe rekenmethode. Het aandeel leerlingen dat onder niveau presteert, is aanzienlijk gedaald. Ook bij spelling is een positieve trend zichtbaar, met een groot deel van de leerlingen op of boven het verwachte niveau. Technisch lezen bleef echter een kwetsbaar domein, met grote verschillen tussen groepen. Dit bevestigt de eerder ingezette koers, maar vraagt om verdere verdieping en structurele interventies.

Daarnaast is gewerkt aan het verbeteren van de onderbouwing van het Ontwikkelingsperspectief (OPP). Uit de evaluatie blijkt dat IQ geen betrouwbare voorspeller is voor uitstroom. Daarom is in 2025 gestart met het verbreden van de analyse binnen het MDO-proces, waarbij naast cognitieve ontwikkeling ook leren leren en sociaal-emotionele ontwikkeling explicieter worden meegenomen. Dit draagt bij aan realistischer en beter onderbouwde uitstroomperspectieven.

Op het gebied van pedagogisch en didactisch handelen zijn lesobservaties uitgevoerd volgens de Sterk Speciaal-systematiek. De gestelde norm is behaald. Door teamgroei en instroom van nieuwe collega's is sprake van een verschuiving richting meer 'volgers', wat passend is bij de ontwikkelfase van het team. De observaties hebben gerichte aanknopingspunten opgeleverd voor verdere professionalisering, met name op het gebied van EDI.

Tot slot is sociale veiligheid nadrukkelijk gevolgd via de veiligheidsmonitor en incidentregistratie. Hoewel er geen sprake is van thuiszitters en het aantal schorsingen beperkt is, laten de uitkomsten zien dat sociale veiligheid, met name in de beleving van personeel, extra aandacht vraagt.

Voor het jaar 2026 richt SO De Zonnehoek zich op het verdiepen en borgen van de ingezette ontwikkelingen. De belangrijkste speerpunten zijn:

- het ontwikkelen en uitvoeren van een structurele aanpak voor technisch lezen, inclusief interventieprotocollen;
- het verder versterken van sociale veiligheid, onder andere door preventieve activiteiten en schoolbrede afspraken;
- het door ontwikkelen van het MDO-proces met drie samenhangende ontwikkelingsdomeinen als vaste basis voor OPP-onderbouwing;
- gerichte professionalisering van leerkrachten en onderwijsassistenten, met specifieke aandacht voor EDI en eenduidige observatiecriteria;
- het aanpassen van de organisatie en kwaliteitsstructuur aan de groei van de school, zodat onderwijskundige ontwikkeling ook in de toekomst duurzaam kan worden geborgd.

Met deze plannen bouwt SO De Zonnehoek voort op de behaalde resultaten en wordt gericht gewerkt aan verdere kwaliteitsverbetering in een groeiende en steeds complexere onderwijscontext.

Een sterke basis en hoge kwaliteit (maatschappelijk thema)

Duurzame en evidence-informed verbetering van leerprestaties (taal en rekenen-wiskunde)

SO De Zonnehoeck werkt structureel en planmatig aan het duurzaam verbeteren van leerprestaties, met specifieke aandacht voor taal en rekenen-wiskunde. Dit gebeurt binnen een cyclische kwaliteitszorgaanpak, waarin data-analyse, professionele reflectie en gerichte interventies centraal staan.

Op het gebied van rekenen-wiskunde is in de afgelopen periode een nieuwe, evidence-informed rekenmethode ingevoerd. De effecten hiervan worden systematisch gemonitord via tussentijdse toetsen en groeps- en leerlinganalyses. Deze aanpak heeft geleid tot een duidelijke verbetering van de opbrengsten, zichtbaar in een sterke daling van het aandeel leerlingen dat onder het verwachte niveau presteert. Op basis van deze data worden interventies tijdig bijgesteld en afgestemd op individuele ondersteuningsbehoeften.

Voor taal, en in het bijzonder technisch lezen, is vastgesteld dat de resultaten wisselend zijn en dat sprake is van grote verschillen tussen groepen. Dit inzicht vormt de basis voor een gerichte verdiepingsslag. De school werkt aan het ontwikkelen van een samenhangende aanpak voor technisch lezen, waarin bewezen effectieve didactische strategieën, expliciete instructie en extra oefentijd een centrale plaats krijgen. De voortgang wordt structureel gevolgd, zodat verbeteringen niet incidenteel maar duurzaam zijn.

Daarnaast is het MDO-proces aangescherpt en verbreed. Leerprestaties worden niet uitsluitend bekeken vanuit cognitieve resultaten, maar in samenhang met leren leren en sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze brede, evidence-informed benadering draagt bij aan realistische doelen, beter onderbouwde ontwikkelperspectieven en een effectievere inzet van onderwijsinterventies.

Professionalisering van medewerkers vormt een belangrijke randvoorwaarde. Via lesobservaties, coaching en scholing wordt gewerkt aan het versterken van didactisch handelen, met specifieke aandacht voor EDI en opbrengstgericht werken. Op deze manier wordt de kwaliteit van het onderwijs niet alleen gemonitord, maar ook actief ontwikkeld en geborgd.

Vorbereiding op de implementatie van het nieuwe curriculum

SO De Zonnehoeck bereidt zich gefaseerd en zorgvuldig voor op de implementatie van het nieuwe curriculum. Hierbij wordt aangesloten bij landelijke ontwikkelingen en wordt nadrukkelijk gekozen voor een realistische en schoolcontext-specifieke invoering.

In de voorbereiding staat het versterken van de basisvaardigheden centraal. Door eerst te investeren in stevige didactische fundamenten voor taal en rekenen, ontstaat een solide uitgangspositie voor curriculumvernieuwing. Tegelijkertijd wordt binnen de kwaliteitscyclus ruimte gemaakt om het nieuwe curriculum te verkennen en te vertalen naar de context van het gespecialiseerd onderwijs.

De school benut bestaande structuren, zoals studiedagen, teamoverleggen en werkgroepen, om kennis op te bouwen over de uitgangspunten van het nieuwe curriculum. Daarbij wordt steeds gekeken naar wat passend en haalbaar is voor de leerlingpopulatie van SO De Zonnehoeck. Keuzes worden onderbouwd met inzichten uit onderzoek, praktijkervaring en data uit de eigen school.

De implementatie wordt nadrukkelijk gekoppeld aan professionalisering. Leerkrachten en onderwijsassistenten worden stap voor stap meegenomen, zodat veranderingen gedragen en duurzaam kunnen worden ingevoerd. Door deze gefaseerde aanpak borgt de school dat

curriculumvernieuwing bijdraagt aan onderwijskwaliteit en niet leidt tot versnippering of overbelasting.

Kwaliteitszorg

In 2025 heeft SO De Zonnehoek haar kwaliteitszorg inhoudelijk gericht op het versterken van de basisvaardigheden, het verbeteren van de onderbouwing van ontwikkelingsperspectieven en het verdiepen van zicht op veiligheid en pedagogisch-didactisch handelen.

De Inspectie van het Onderwijs voerde in november 2025 een kwaliteitsonderzoek uit en beoordeelde de onderwijskwaliteit als Voldoende. Alle onderzochte standaarden, waaronder basisvaardigheden, pedagogisch-didactisch handelen, zicht op ontwikkeling, veiligheid en resultaten, zijn als voldoende beoordeeld. De inspectie bevestigt dat de school beschikt over een doelgericht en samenhangend curriculum voor taal en rekenen, passend bij de leerlingpopulatie, en dat voldoende leerlingen de beoogde streefniveaus behalen. Tegelijkertijd geeft de inspectie gerichte herstelopdrachten, met name ten aanzien van het handelingsdeel in het ontwikkelingsperspectief en de rol van de commissie van begeleiding bij bijstellingen.

Deze bevindingen sluiten aan bij de interne opbrengstanalyse. De school ziet duidelijke opbrengstverbeteringen bij rekenen en spelling, terwijl technisch lezen kwetsbaar blijft en grote verschillen tussen leerlingen laat zien. Dit vakgebied is daarom expliciet benoemd als verbeterpunt. De uitstroomgegevens laten zien dat het merendeel van de leerlingen op of boven het beoogde uitstroomniveau uitstroomt, met een toenemend aandeel leerlingen dat boven verwachting presteert. Dit heeft geleid tot herijking van verwachtingen en een bredere kijk op ontwikkeling.

De onderbouwing van OPP's is inhoudelijk aangescherpt. De school werkt steeds minder vanuit uitsluitend cognitieve data en betreft structureel sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren. Naar aanleiding van het inspectieonderzoek is gestart met het explicieter opnemen van individuele begeleiding en ingroeiplannen in het OPP, zodat het document sturender wordt voor de onderwijspraktijk.

Het pedagogisch-didactisch handelen is onderzocht via lesobservaties. Zowel interne analyses als het inspectieonderzoek laten zien dat het leerklimaat veilig en ondersteunend is en dat instructie en klassenmanagement overwegend effectief zijn. Tegelijk is vastgesteld dat het beter afstemmen op wat individuele leerlingen al kunnen een ontwikkelpunt blijft.

De veiligheid en sociale beleving zijn gevolgd via vragenlijsten en incidentregistratie. Leerlingen en ouders ervaren de school als overwegend veilig; personeel is kritischer, met name op het gebied van pesten en duidelijkheid van regels. Dit heeft geleid tot een aangescherpte focus op sociale veiligheid en preventieve aanpak.

Burgerschap

In 2025 is burgerschapsonderwijs binnen SO De Zonnehoek expliciet en schoolbreed vormgegeven en geïmplementeerd. Burgerschap is daarbij niet opgevat als los vak, maar als integraal onderdeel van het onderwijsaanbod en het dagelijks handelen in de school.

Het onderwijs is ingericht op basis van een doelgericht en samenhangend burgerschapscurriculum, waarin sociale, maatschappelijke en democratische competenties passend bij de doelgroep centraal staan. Voor alle leerlingen is gewerkt met Kwink voor sociale en emotionele ontwikkeling, aangevuld met thematisch werken, activiteiten rondom relaties en seksualiteit en praktijkgerichte

burgerschapsactiviteiten in en buiten de school. Leerlingen hebben actief geoefend met samenleven, omgaan met verschillen, regels en afspraken, en deelname aan de samenleving.

Voor leerlingen met een ontwikkelingsniveau M3 en hoger is gestart met de implementatie van de HUB-leerlijn Burgerschap voor SO, waarin leerdoelen zijn uitgewerkt binnen de domeinen vrijheid en gelijkheid, macht en inspraak, democratische cultuur, identiteit, diversiteit en solidariteit. Deze leerlijn biedt een duidelijke opbouw en houvast voor het lesaanbod en sluit aan bij de uitstroomperspectieven van leerlingen.

Daarnaast zijn leerlingen betrokken bij maatschappelijke en culturele activiteiten, onder andere via samenwerkingen met externe partners. Activiteiten zoals excursies, kunst- en cultuurprojecten en ontmoetingen met de omgeving hebben bijgedragen aan het oefenen van burgerschapsvaardigheden in betekenisvolle praktijksituaties.

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt het burgerschapsonderwijs als voldoende en constateert dat het onderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar is in de praktijk. Leerlingen ontwikkelen sociale en maatschappelijke competenties passend bij hun ontwikkelingsperspectief. De inspectie ziet dat burgerschap is verweven in het curriculum en dat de school actief stuurt op een veilig en open schoolklimaat.

Intern wordt vastgesteld dat het aanbod steeds consistentier wordt en beter aansluit bij de verschillende ontwikkelingsniveaus van leerlingen. De komende periode wordt ingezet op verdere borging, onder andere door het zichtbaar maken van opbrengsten en het verdiepen van professionalisering rondom burgerschap.

Sociale veiligheid en gelijke behandeling (maatschappelijk thema)

In 2025 is de sociale veiligheid gemonitord via het jaarlijkse leerlingenonderzoek (Qschool/Vensters PO). De respons onder leerlingen was hoog (circa 85%), wat zorgt voor een betrouwbaar beeld.

De resultaten laten zien dat leerlingen de school overwegend als sociaal veilig ervaren. De gemiddelde score op sociale veiligheid bedraagt 3,0 op een vierpuntsschaal, wat stabiel is ten opzichte van voorgaande jaren en vergelijkbaar met het landelijke beeld. Leerlingen geven aan zich over het algemeen veilig te voelen, niet bang te zijn voor andere leerlingen en weinig structureel pestgedrag te ervaren. Online pesten komt beperkt voor, maar is zichtbaar aanwezig en vraagt blijvende aandacht.

Ook op de domeinen schoolklimaat (3,1) en onderwijsleerproces (3,2) scoren leerlingen positief. Zij ervaren de school als een plek waar duidelijke regels gelden, waar zij zich gezien voelen en waar leerkrachten helpen bij het oplossen van conflicten. Tegelijkertijd laten de resultaten verschillen tussen groepen zien, wat aanleiding is om gericht te kijken naar preventie en ondersteuning op groepsniveau.

Op basis van deze resultaten en signalen uit de praktijk heeft SO De Zonnehoek in 2025 actief ingezet op het versterken van sociale veiligheid en gelijke behandeling. Dit is onder andere gedaan door:

- het structureel inzetten van Kwink en sociaal-emotionele leerlijnen, waarbij aandacht is voor omgaan met verschillen, respect, weerbaarheid en inclusie;
- het versterken van duidelijke gedragsverwachtingen en routines in de klas en op schoolniveau, zodat voorspelbaarheid en veiligheid voor leerlingen worden vergroot;
- het consequent registreren en analyseren van incidenten, waardoor beter zicht is ontstaan op patronen en risicosituaties;

- het bespreken van groeps- en schoolspecifieke uitkomsten uit de vragenlijsten in het team, met gerichte vervolgacties per groep;
- het bevorderen van een open en veilig schoolklimaat waarin signalen van leerlingen serieus worden genomen en snel worden opgepakt.

Gelijke behandeling is daarbij een expliciet uitgangspunt. De school werkt vanuit een inclusieve visie waarin iedere leerling, ongeacht achtergrond, beperking of ondersteuningsbehoefte, recht heeft op een veilige leeromgeving en gelijke kansen om zich te ontwikkelen.

Opbrengsten

De leeropbrengsten van SO De Zonnehoeck over schooljaar 2024–2025 laten zien dat het merendeel van de leerlingen uitstroomt op of boven het niveau dat past bij het vastgestelde ontwikkelingsperspectief (OPP).

In 2024–2025 stroomden 22 leerlingen uit. Van deze leerlingen stroomde:

- 73% uit conform het OPP,
- 23% boven het OPP-niveau,
- 4% onder het OPP-niveau.

Hoewel het percentage uitstroom conform OPP lager ligt dan in het voorgaande jaar, laat het aandeel leerlingen dat boven verwachting uitstroomt een duidelijke toename zien.

Bij de uitstroom van 21 leerlingen zijn de resultaten als volgt:

- Begrijpend lezen / Taal: 86% op niveau, 5% boven niveau, 10% onder niveau
- Spelling: 67% op niveau, 33% boven niveau, 0% onder niveau
- Technisch lezen: 50% op niveau, 33% boven niveau, 17% onder niveau
- Rekenen: 76% op niveau, 24% boven niveau, 0% onder niveau
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: 90% op niveau, 10% boven niveau, 0% onder niveau
- Leren leren: 100% op het verwachte niveau

Deze resultaten laten zien dat de opbrengsten op rekenen, spelling, sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren sterk zijn. Technisch lezen blijft een inhoudelijk aandachtspunt en is daarom expliciet benoemd als ontwikkelgebied voor de komende periode.

Jaarverslag de VSO Zonnehoeck

Onderwijskundige ontwikkelingen

In 2025 lag bij VSO De Zonnehoeck de focus op het verder versterken van de onderwijskwaliteit door professionalisering, datagericht werken en het verbeteren van opbrengsten in de kernvakken. Deze voornemens zijn binnen de bestaande PDCA-cyclus uitgevoerd en regelmatig geëvalueerd. De opbrengsten tonen een positief beeld: de school presteert op veel vlakken stabiel, met een stevig fundament in de kwaliteitszorg. Zo is er sprake van een lerende organisatie waarin de analyse van data, professionele reflectie en gerichte interventies elkaar continu versterken.

Een belangrijke ontwikkeling in 2025 was de uitbreiding van het onderwijsaanbod. Er zijn nieuwe vakken ingevoerd, waaronder Engels en Burgerschap, zodat met name leerlingen in leerroute 5 beter kunnen doorstromen naar een Entree-opleiding (MBO-1) of zelfs direct naar MBO-2. Hiermee zet de school ambitieus in op doorlopende leerlijnen en hoge verwachtingen richting vervolgonderwijs.

Daarnaast werd gewerkt aan cultuurverandering en teamontwikkeling: alle docenten en assistenten namen deel aan het programma Team in Beeld (Sterk Speciaal) om het didactisch handelen te verbeteren. Hierbij kreeg iedereen minimaal één lesobservatie als nulmeting, gevolgd door een reflectief gesprek over de achterliggende keuzes en analyses. Deze aanpak heeft de professionele leercultuur versterkt en zorgt ervoor dat het didactisch handelen beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Tegelijkertijd heeft het PBS-team (Positive Behavior Support) gewerkt aan een herkenbare gedragsaanpak: in 2025 zijn schoolbrede gedragsverwachtingen geformuleerd en vastgelegd in een nieuw protocol, zodat gewenst gedrag duidelijker zichtbaar en bespreekbaar is in de klas. Via nieuwe kijkwijzers wordt tijdens lesobservaties expliciet gelet op deze gedragsverwachtingen, wat bijdraagt aan een veiliger en positiever schoolklimaat.

Ook op het gebied van data-driven werken zijn stappen gezet. Het dashboard is vernieuwd, wat leidde tot beter zicht op onder andere formatie, verzuim en bekwaamheid van personeel. De onderwijsresultaten worden scherper geanalyseerd: gedurende 2025 zijn de leeropbrengsten tussentijds gemonitord via methodegebonden toetsen én Citotoetsen, gevolgd door groeps- en leerlingbesprekingen. Waar nodig zijn instructie en ondersteuning tijdig bijgesteld op basis van deze data.

Tot slot is in 2025 de instroom van leerlingen toegenomen (+6% t.o.v. vorig jaar) en ook diverser van samenstelling. Er melden zich meer leerlingen vanuit het SBO (speciaal basisonderwijs) en uit internationale schakelklassen (ISK). Deze ontwikkeling heeft de school aangegrepen om het onderwijs cultureel sensitief in te richten. Extra aandacht is uitgegaan naar taalontwikkeling voor leerlingen die de Nederlandse taal nog niet volledig beheersen, zodat iedere leerling – ongeacht achtergrond – gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen.

Een sterke basis en hoge kwaliteit (maatschappelijk thema)

Duurzame, evidence-informed verbetering van leerprestaties (taal en rekenen)

VSO De Zonnehoeck werkt structureel en planmatig aan het duurzaam verbeteren van de leerprestaties, met specifieke aandacht voor taal en rekenen-wiskunde. Deze verbetercyclus is evidence-informed: beslissingen worden genomen op basis van data en bewezen effectieve interventies. Binnen de cyclische kwaliteitsaanpak staan analyse van toetsresultaten, periodieke observaties en professionele reflectie centraal.

In de afgelopen periode heeft de school het rekenonderwijs tegen het licht gehouden. Mede op basis van de opbrengstanalyse is extra nadruk gelegd op de referentieniveaus en het onderhouden van basisvaardigheden. De effecten hiervan worden systematisch gevolgd via tussentijdse toetsen en trendanalyses. Deze datagedreven werkwijze heeft al geleid tot enkele zichtbare verbeteringen. Rekentrajecten worden gedifferentieerd aangeboden, met extra oefentijd en waar nodig intensieve instructie volgens het directe instructiemodel. Op groepsniveau heeft de invoering van gerichte rekenverbeterplannen gezorgd voor een daling van het aantal leerlingen dat substantieel onder de norm presteert.

De taalprestaties tonen een gemengd beeld. Veel leerlingen halen de gestelde doelen voor begrijpend lezen. Toch zijn de resultaten niet onverdeeld positief; er bestaan aanzienlijke verschillen tussen groepen. Met name technisch lezen en spelling blijven bij enkele leerlingen achter. Deze bevinding heeft de school aangegrepen om een verdiepingsslag te maken in het taalonderwijs. Er wordt gewerkt aan een samenhangende, schoolbrede aanpak voor technisch lezen, waarin bewezen effectieve strategieën (zoals expliciete instructie, begeleide oefening en frequent herhalen) een centrale rol spelen. In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor een leesinterventieprotocol, dat in 2026 geïmplementeerd wordt.

Breder bekeken wordt in de evaluatie van leerresultaten niet langer alleen naar cognitieve opbrengsten gekeken, maar naar een breder palet aan ontwikkelingsaspecten. Zo wordt bij tegenvallende resultaten geanalyseerd of er onderliggende factoren meespelen, zoals studievaardigheden of sociaal-emotioneel welbevinden. Deze integrale benadering – kijken naar leren leren en sociaal-emotionele ontwikkeling naast de cijfers – draagt bij aan realistischer doelen en beter onderbouwde ontwikkelperspectieven voor de leerlingen. Concreet betekent dit dat het ondersteuningsteam in de leerlingbespreking elk geval van achterblijvende prestaties breder bespreekt: is de leerroute passend, zijn er omgevingsfactoren, welke extra hulp is mogelijk? Zo nodig wordt het OPP bijgesteld om de leerling toch op een hoger plan te krijgen. Deze werkwijze heeft er in 2025 toe geleid dat een aantal leerlingen extra ondersteuning kreeg en sommigen – zoals genoemd – zelfs zijn overgestapt naar een hoger leerroute op basis van hun potentie.

Toewerken naar implementatie van het nieuwe curriculum

VSO De Zonnehoeck bereidt zich ten slotte gericht voor op de aankomende curriculumherziening in het onderwijs. Hoewel de exacte invoering landelijk gefaseerd plaatsvindt, heeft de school in 2025 alvast stappen gezet om een soepele overgang te waarborgen. Belangrijk uitgangspunt daarbij is het versterken van de basis: door eerst te investeren in solide didactische fundamenten voor taal en rekenen, ontstaat een sterke uitgangspositie om nieuwe curriculumonderdelen te implementeren. Zo zijn in studiebijeenkomsten de beoogde veranderingen in leerdoelen en kerndoelen besproken met het team, steeds met de vraag: wat betekent dit voor onze leerlingen? Nieuwe curriculum-thema's worden waar mogelijk alvast verkend binnen de huidige leerlijnen. Een voorbeeld is digitale geletterdheid, dat in de verwachte curriculumvernieuwing een grotere rol krijgt – de school heeft in 2025 een pilot gedaan door elementaire digitale vaardigheden op te nemen in projecten en vaklessen, vooruitlopend op de officiële verplichting.

Cruciaal is dat invoering van vernieuwingen op een realistische en schoolcontext-specifieke manier gebeurt. VSO de Zonnehoeck bedient een diverse groep leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, dus nieuwe landelijke doelen worden altijd vertaald naar wat haalbaar en passend is voor deze populatie. Dit gebeurt in werkgroepverband: in 2025 zijn interne werkgroepen gestart om voor kerngebieden (zoals burgerschap, digitale vaardigheden, arbeidsgerichte vaardigheden) te inventariseren welke aanpassingen nodig zijn in het licht van het nieuwe curriculum. De kennisopbouw hierover is gefaciliteerd via studiedagen, teamoverleggen en het delen

van vakliteratuur. Keuzes die de school maakt – bijvoorbeeld welke leermiddelen te gebruiken of welke thema's te prioriteren – worden onderbouwd met inzichten uit onderzoek, praktijkervaringen van docenten en de eigen schooldata.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg binnen VSO De Zonnehoek is in 2025 verder versterkt en kenmerkt zich door een systematische, integrale aanpak. Centraal stond het borgen van de PDCA-cyclus en het verhogen van de betrouwbaarheid van de data in ons systeem. Belangrijke ontwikkelingen op dit gebied waren de eerdergenoemde vernieuwing van het dashboard en de introductie van nieuwe meetpunten. Zo worden sinds dit jaar ook burgerschapscompetenties en sociale veiligheid explicieter gemonitord, zodat het dashboard een completer beeld geeft van de schoolprestaties.

De kwaliteitszorg-analyse van 2025 laat een aantal opvallende punten zien. Ten eerste groeien de leerlingenaantallen onverminderd (dit jaar +6%) en staat de school stevig op de kaart in de regio. VSO De Zonnehoek trekt meer en diversere leerlingen, waaronder dus relatief veel instroom vanuit SBO en ISK. Deze verandering onderstreept de noodzaak van maatwerk en een cultuur-sensitieve aanpak, iets wat inmiddels verankerd is in onze visie en waarvoor in 2025 extra scholing is gevolgd. Ten tweede heeft de doorontwikkeling van het digitale dashboard concreet resultaat gehad: zaken als formatieplanning, verzuim van medewerkers zijn nu sneller inzichtelijk, waardoor bijsturing proactief kan plaatsvinden. Daarnaast is er inhoudelijk verdieping gezocht op twee beleidsterreinen die prioriteit kregen in 2025: Burgerschap en sociale veiligheid. Beide thema's zijn komend uit de wettelijke verplichtingen en de eigen ambitie van de school, en zijn dit jaar sterker verankerd in de cyclus van kwaliteitszorg (bijvoorbeeld door ze een vaste plek te geven in de opbrengstrapportages).

Ondanks deze positieve ontwikkelingen zijn er ook aandachtspunten genoteerd. Zo moet de betrouwbaarheid van data in Edumaps verder omhoog: het eenduidig scoren van leerdoelen door alle collega's vergt nog afstemming en training. Ook wil de school de evaluatie van moeilijk meetbare gebieden verder objectiveren, bijvoorbeeld door indicatoren voor burgerschap te ontwikkelen (uiterlijk juni 2026) zodat ook voortgang op sociale en maatschappelijke competenties kwantitatief gevolgd kan worden. Een ander punt van aandacht is het responspercentage bij tevredenheids-onderzoeken; hoewel er een leerlingenpeiling is uitgevoerd (Qschool), was de deelname nog niet maximaal. In 2025 zijn stappen gezet om de responsgraad richting >95% te krijgen, onder andere door de afname voortaan (deels) onder schooltijd te laten plaatsvinden. Tot slot blijft er intern aandacht voor het versterken van de aanspreekcultuur en de professionele dialoog binnen het team. Een veilige organisatiecultuur waarin collega's elkaar kunnen aanspreken op kwaliteit, is immers een voorwaarde om als lerende organisatie te blijven groeien.

Burgerschap

Visie en wettelijke opdracht. In een snel veranderende samenleving is het voor onze leerlingen – die extra ondersteuning nodig hebben – essentieel om zich te leren redden als betrokken en verantwoordelijke burgers. De school heeft daarom in 2025 het burgerschapsonderwijs verder vormgegeven, volledig in lijn met de wettelijke opdracht. Uitgangspunt daarbij is een inclusieve en ondersteunende leeromgeving waarin elke leerling wordt gewaardeerd en gestimuleerd om zijn stem te laten horen, verbinding te maken met anderen en respect te tonen voor verschillen. De school heeft haar visie vertaald in concrete bouwstenen van burgerschap, waaronder vrijheid & gelijkheid, democratische participatie, identiteit, diversiteit, solidariteit en digitaal samenleven. Deze thema's vormen de kapstok voor het onderwijsaanbod en zorgen voor samenhang met het primair onderwijs.

Het burgerschapsonderwijs is in 2025 opgewaardeerd tot een volwaardig onderdeel van het curriculum. Concreet betekent dit dat elke klas wekelijks minstens één lesuur expliciet besteedt aan

burgerschap. Hiervoor is een nieuwe methodiek aangeschaft: Kies van uitgeverij Deviant. In de BAVO- en sector-stromen gebruiken we Kies Vooraf respectievelijk Kies Vervolg, en in KompASS- klassen wordt een op hun niveau aangepaste variant van deze leer methode ingezet. Daarnaast hanteren alle stromen de methode Trefwoord om morele en levensbeschouwelijke aspecten te belichten.

In 2025 hebben we diverse projecten en themaweken georganiseerd om burgerschapsvaardigheden in de praktijk te oefenen. Zo stond in september de Week Tegen Pesten centraal, waarin leerlingen workshops en gesprekken kregen over pestgedrag en respectvol omgaan met elkaar. Ook is een Project Democratie uitgevoerd rond de verkiezingen: leerlingen hielden een eigen verkiezingscampagne en stemden, om zo het democratisch proces te ervaren. In november namen klassen deel aan de Week van de Mediawijsheid, met extra lessen over veilig internetgebruik en kritisch omgaan met informatie. En gedurende het jaar doorliepen groepen de Rots & Water-training in de gymzaal – tien weken lang werken aan weerbaarheid en sociale vaardigheden. Deze activiteiten, aanvullend op de methode, leggen extra nadruk op actuele thema's die spelen in de maatschappij en sluiten aan bij de leefwereld van onze leerlingen.

Hoewel burgerschap als vakgebied lastig in harde cijfers is uit te drukken, zijn in 2025 de eerste stappen gezet om de opbrengsten toch te meten. Leerdoelen op het gebied van burgerschap worden bijgehouden in Edumaps, gekoppeld aan het groeps- en leerlingplan Burgerschap. Daarnaast worden methodetoetsen uit Kies afgenomen en wordt via observaties gekeken in hoeverre leerlingen de geleerde burgerschapsvaardigheden tonen in projecten en in de klas. De eerste metingen geven een positief beeld: leerlingen tonen groei in bijvoorbeeld samenwerken en verantwoordelijkheid nemen, zo blijkt uit evaluaties van docenten. Ook de leerlingenraad (het leerlingpanel) is in 2025 actiever geworden en heeft een aantal keer meegedacht over schoolregels en activiteiten – een mooie vorm van democratisch burgerschap binnen de school zelf.

Sociale veiligheid en gelijke behandeling (maatschappelijk thema)

Een veilig pedagogisch klimaat is een voorwaarde om goed te kunnen leren. In 2025 heeft VSO De Zonnehoeck daarom stevig ingezet op sociale veiligheid en gelijke behandeling, zowel preventief als curatief. Uit de jaarlijkse leerlingtevredenheidsspeiling (Qschool) blijkt dat onze leerlingen zich over het algemeen veilig voelen op school. Op een schaal van 1–4 scoorden zij gemiddeld 3,2 op stellingen rond pesten en intimidatie, wat duidt op een positieve beleving van sociale veiligheid. Ter illustratie: leerlingen gaven aan dat zij zelden gepest worden (gemiddelde score 3,2) en nauwelijks bang zijn voor andere leerlingen (3,2). Deze scores zijn vergelijkbaar met vorig jaar en liggen in lijn met of boven de landelijke benchmarks. We zijn tevreden dat er geen signalen zijn van structureel onveilige situaties onder leerlingen. Daarbij komt dat in 2025 geen enkel incident zodanig ernstig was dat er een verwijdering heeft moeten plaatsvinden – een indicatie dat problemen tijdig worden gesignaleerd en aangepakt. Ook waren er geen zogenoemde thuiszitters zonder passend aanbod; alle leerlingen hadden zicht op een vervolgplek of passende vrijstelling wanneer nodig. Dit neemt niet weg dat waakzaamheid geboden blijft. Uit een aparte personeelspeiling bleek dat medewerkers de sociale veiligheid als verbeterpunt zien: met name in de interne aanspreekcultuur en het consequent handhaven van afspraken valt winst te behalen.

De school heeft dit jaar verschillende acties ondernomen om de sociale veiligheid verder te versterken. Allereerst is, zoals hierboven vermeld, het PBS-programma uitgerold. PBS (Positive Behavior Support) zorgt voor een positieve benadering: gewenst gedrag belonen we explicieter, ongewenst gedrag proberen we proactief te voorkomen door duidelijke verwachtingen te scheppen. De nieuwe gedragsafspraken zijn schoolbreed ingevoerd en in elke klas zichtbaar opgehangen. Leerlingen weten nu beter waar ze aan toe zijn; dit draagt bij aan een voorspelbare, veilige omgeving. Daarnaast is in september de jaarlijkse Week Tegen Pesten gehouden, waarin specifieke

aandacht uitging naar cyberpesten – een onderwerp dat voor onze oudere leerlingen erg relevant is. In mentorlessen is besproken hoe je respectvol online met elkaar omgaat, en wat te doen als je online pestgedrag tegenkomt. Ook de Week van de Mediawijsheid (november) had een sterke component sociale veiligheid: onder leiding van gastsprekers leerden de leerlingen over privacy, online uitdagingen en het belang van respect in digitale omgevingen.

Verder heeft de school in 2025 de procedure rondom meldingen en incidentenregistratie aangescherpt. Er is een laagdrempelige meldcode gecommuniceerd: leerlingen en ouders weten bij wie zij terecht kunnen bij pestgevallen of discriminatie. Alle meldingen worden geregistreerd en periodiek geanalyseerd in het teamoverleg. Zo nodig volgen gerichte interventies, variërend van bemiddelingsgesprekken tot het inzetten van de schoolmaatschappelijk werker. Uit de rapportage blijkt dat de meeste incidenten gingen om kleinere conflicten en dat er geen sprake is van stelselmatig pestgedrag. Desondanks neemt de school elke melding serieus.

De resultaten van de Qschool-vragenlijst zijn in december 2025 teruggekoppeld aan het team en de leerlingenraad. Hoewel de cijfers goed waren, zijn er actiepunten geformuleerd. Zo willen we de enkele leerlingen die zich toch soms onveilig voelen (denk aan circa 5% die bij een stelling aangaf weleens bang te zijn op school) beter in beeld hebben en gericht ondersteunen. Mentoren zullen in 2026 nog meer het gesprek aangaan met hun klas over de sociale sfeer. Daarnaast blijven we investeren in preventie: ook in 2026 komen er themaweken en wellicht een leerlingenworkshop omtrent respect en omgangsvormen. De schoolleiding heeft voorts ingezet op het tweemaal per jaar bespreken van sociale veiligheid in zowel managementteam als teamoverleg, om de vinger aan de pols te houden. Ten slotte is een Plan van Aanpak opgesteld (begin 2026) om de aanspreekcultuur onder personeel te verbeteren, zodat ook collega's elkaar durven aan te spreken op gedrag dat de sociale veiligheid raakt. Hiermee beoogt VSO De Zonnehoek dat leerlingen én medewerkers zich blijvend veilig en gerespecteerd weten, en dat iedereen gelijke behandeling in de praktijk ervaart.

Opbrengsten 2024–2025

De leeropbrengsten over het schooljaar 2024–2025 laten een gemengd maar overwegend positief beeld zien. In totaal zijn er in de zomer van 2025 23 leerlingen uitgestroomd (einde schoolperiode). Hiervan heeft het merendeel (78%) het uitstroomniveau bereikt dat twee jaar eerder in hun Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) was vastgesteld. Met dit percentage voldoet de school aan de ondergrens van de inspectie (75%), al is de eigen ambitie van 80% daarmee net niet gehaald. Opvallend positief is dat 13% van de leerlingen zelfs uitstroomde naar een hoger niveau dan oorspronkelijk verwacht. Dit betrof uitsluitend leerlingen uit leerroute 5 (richting arbeid/MBO-entree), van wie één leerling direct kon doorstromen naar MBO-2. Daar staat tegenover dat 9% van de uitstroomleerlingen uiteindelijk op een iets lager niveau uitkwam dan beoogd. In één geval ging het bijvoorbeeld om een bijstelling van beschut werk naar dagbesteding. Mede dankzij vroegtijdige begeleiding en realistische herijking van verwachtingen bleven deze afwijkingen beperkt tot incidentele gevallen.

Belangrijk is dat VSO De Zonnehoek de uitstroomresultaten nauwgezet volgt én evalueert op langere termijn. Uit de bestendigheidsmeting blijkt dat één jaar na uitstroom 94% van onze oud-leerlingen nog steeds succesvol geplaatst is in het beoogde vervolgtraject, en na twee jaar geldt dit voor 81%. Hiermee voldoen we ruimschoots aan de norm van 85% na één jaar en 80% na twee jaar – al is het percentage na twee jaar iets gedaald ten opzichte van voorgaande cohorten (81% vs. 91%). Die daling wordt nader geanalyseerd, maar al met al mogen we concluderen dat het overgrote deel van onze leerlingen duurzaam profiteert van de gevolgde opleiding. Vervolgscholen en werkgevers geven in individuele terugmeldingen vaak aan dat oud-leerlingen van De Zonnehoek goed waren voorbereid op hun stap, wat deze cijfers onderstreept.

De examenresultaten op de kernvakken en beroepsgerichte vakken bieden een concreet beeld van de leerprestaties. In 2024–2025 hebben veel leerlingen deelgenomen aan de IVIO-toetsing om officiële deelcertificaten te behalen. De slaagpercentages hiervan zijn hoog, wat getuigt van effectieve voorbereiding en begeleiding. Voor Nederlands behaalde 100% van de deelnemers het beoogde niveau (bij 10 leerlingen niveau 1F en bij 4 leerlingen 2F). Ook voor Engels was het succespercentage 100% (cursisten legden examens af variërend van niveau A1 tot B1, allen behaald). Bij rekenen-wiskunde slaagde 90% van de leerlingen die op 1F-niveau examen deden (9 van de 10; één leerling heeft het net niet gehaald), terwijl alle kandidaten op 2F en 2F+ slaagden. Ten slotte hebben enkele leerlingen het IVIO-examen Burgerschap gedaan: 1 leerling op niveau BU2 (1F) slaagde, en 1 van de 2 leerlingen op niveau BU3 (2F) slaagde, wat neerkomt op 50%. Het totaalbeeld is dat van de 32 afgelegde IVIO-examens er 30 succesvol zijn behaald – een slagingspercentage van ruim 94%. Hiermee is de ambitieuze doelstelling (90% slagingspercentage per vakgebied) behaald of overtroffen, behalve bij burgerschap waar de aantallen nog klein zijn. Het hoge algemene slagingspercentage laat zien dat de ingezette extra oefentrajecten en examentrainingen effectief waren.

Kijkt men naar de referentieniveaus op de kernvakken, dan is er nog ruimte voor verbetering. In het afgelopen schooljaar bereikte 68% van de leerlingen het beoogde streefniveau voor taal en rekenen, tegenover 74% in 2023–2024. Deze lichte daling betekent dat we (nog) onder de inspectienorm van 75% blijven op dit punt. De school heeft dit onderkend en extra maatregelen aangekondigd (zie hierboven bij Taal en Rekenen) om dit percentage op te trekken. Zo wordt sinds 2025 beter gemonitord welke leerlingen achterblijven en krijgen zij gerichte interventies. De verwachting is dat met de in 2025 gestarte focus op technisch lezen en de verdere borging van rekenvaardigheden dit cijfer komend jaar weer richting de 75–80% zal bewegen.

Een belangrijk onderdeel van het VSO-programma is de praktijkgerichte opleiding, waaronder stages en cursussen die voorbereiden op arbeid of dagbesteding. De resultaten op dit vlak in 2025 waren uitstekend. Alle vier de aangeboden stagevormen – de LOL-stage (LeerOriënterende Stage), Ontwikkelingsstage, Sectorstage en Uitstroomstage – hebben hun gestelde normen behaald. Concreet: iedere leerling die in aanmerking kwam voor een stageplaats heeft die ook succesvol doorlopen. Bij drie van de vier stagetypes was zelfs 100% van de geplaatste leerlingen succesvol (LOL, Sector en Uitstroom) en bij de Ontwikkelingsstages was 87% succesvol, waarmee zowel de norm als de ambitie werden gerealiseerd. Deze uitstekende resultaten tonen aan dat de koppeling tussen onderwijs en praktijk goed functioneert. De leerlingen doen relevante werkervaring op en de evaluaties van stagebedrijven zijn positief. Daarom wordt de continuïteit van het huidige stagetraject gehandhaafd; de school ziet geen aanleiding tot grote bijsturing omdat de aanpak duidelijk rendeert.

Tevens wordt binnen het arbeidsoriënterend curriculum de Professional Assistant (PA)-cursus aangeboden (gericht op werknemersvaardigheden in een praktijkcontext). In 2025 heeft 95% van de cursisten die aan deze PA-training begonnen het bijbehorende certificaat behaald. Dit betekent dat zowel de gestelde norm als de ambitie ruimschoots zijn gehaald, en het is een evenaring van het hoge niveau van vorig jaar. Het aantal deelnemers aan PA-trajecten was iets hoger dan voorheen, wat laat zien dat steeds meer leerlingen deze extra kwalificatie kunnen behalen. De hoge slagingspercentages (95%) geven aan dat de kwaliteit van de voorbereiding, begeleiding van de PA-cursisten op niveau is. Voor de school is dit een bevestiging om dit programma voort te zetten en waar mogelijk uit te breiden.

Jaarverslag De Boog

Onderwijskundige ontwikkelingen

In 2025 hebben we ons gericht op verschillende onderwijsaspecten, waaronder pedagogisch handelen en didactisch handelen (met name de onderdelen lesdoel en evaluatie), Identiteit, versterken basisvaardigheden, borgen (fase 3) van het project woordenschatonderwijs en scholing team wat betreft cultuursensitief werken. Daarnaast zijn er ook doorlopende projecten om ons leerlingvolgsysteem Presentis verder uit te breiden.

- **Woordenschatonderwijs:** in het 3e jaar van dit projectplan heeft het woordenschatonderwijs in zowel de avo als de praktijklessen een vaste plek gekregen. In het 3e jaar heeft het accent vooral gelegen bij de verschillende manier van bespreken van de woordsoorten en de collegiale consultatie. De collega's hebben 2x bij elkaar in de les gekeken rondom het thema woordenschat en dit samen besproken. De onderwijsontwikkeling woordenschat zal ook in schooljaar 2025-2026 nog in het jaarplan terugkomen. Het lesobservatieformulier wordt aangepast en onderdeel woordenschat wordt toegevoegd.
- **Basisvaardigheden:** Voor Nederlands en rekenen hebben we in 2025 veel geïnvesteerd in het geven van effectieve instructie en extra inzet collega's om de leerlingen te ondersteunen. De extra handen tijdens de lessen Nederlands en rekenen zijn gaan werken met doelen voor iedere leerling. Dit wordt per periode ook gemonitord door de avo-coördinator. Samen met de avo-leerkrachten wordt er iedere periode gekeken welke leerlingen in aanmerking komen voor de extra ondersteuning. De resultaten op de JIJ-toetsen laten zien dat de leerlingen zich blijven ontwikkelen en dat we de lijn van de landelijke benchmark volgen. Voor de NT2 leerlingen zijn we dit jaar gestart met toetsen die geschikt zijn om de ontwikkeling van de NT2 leerlingen te volgen. Voor de NT2 leerlingen in de onderbouw is er een aparte modulegroep gestart om zo de leerlingen beter op maat te kunnen begeleiden.
- **Identiteit:** In september 2024 zijn we gestart met het invoeren van de methode Oase voor de onderbouw. Dit wordt door alle mentoren in de onderbouw gebruikt tijdens de dagopening. In 2025-2026 is er een start gemaakt met het koppelen van de thema's uit de methode Oase met de lessen levensbeschouwing en gaan we onderzoeken hoe we de methode Oase ook in de bovenbouw kunnen gaan inzetten.
- **Scholing team in cultuur sensitief werken en LVB:** Afgelopen jaar heeft het hele team een scholing cultuursensitief werken gevolgd en hebben we bij de start van het schooljaar de focus gelegd op de LVB doelgroep
- **Pedagogisch en didactisch handelen.** Het afgelopen jaar is het accent gelegd op lesdoel en evaluatie. Dit waren ook de onderdelen die bij de jaarlijkse lesbezoeken centraal hebben gestaan Doordat de collega's werken met de vast structuur van de effectieve les: lesdoelen, ophalen eerder verworven kennis, instructie, begeleid inoefenen, en evaluatie van de les zien we dat lesdoel een vaste plek bij de start van de lessen heeft gekregen en dat de lessen ook worden afgesloten. Wat betreft de evaluatie van de les is nog ruimte voor verbetering. Dit zal ook de komende jaren terugkomen bij de lesbezoeken. Vanuit het inspectiebezoek kwam de aanbeveling om nog meer te kijken hoe er aandacht gegeven kan worden aan de verschillen tussen de leerlingen. Dit aandachtspunt is meegenomen bij de invulling van de subsidie versterken basisvaardigheden. Vanaf schooljaar 2025-2026 gaan wij met behulp van de CED groep de focus leggen op differentiatie binnen de lessen.

Sommige plannen lopen nog door in 2025-2026. De focus blijft op borging en verdere implementatie van de ingezette verbeteringen. Voor 2025-2026 is er ook een werkgroep NT2 gestart. Zij zullen een beleidsstuk NT2 op de Boog schrijven, zodat wij voor de komende jaren kunnen inzetten op het passend ondersteunen van de NT2 leerlingen op de Boog

Een sterke basis en hoge kwaliteit (maatschappelijk thema)

In schooljaar 2025-2026 hebben wij de subsidie “Versterken basisvaardigheden” ontvangen. Met behulp van deze subsidie en in samenwerking met de CED groep en Coda gaan we in 2025-2026 en 2026-2027 het accent leggen op differentiatie binnen de lessen (zowel bij de avo- als de praktijklessen) en het versterken van het thema leesbevordering.

Door een schoolbrede samenwerking en gedeelde professionaliteit, het systematisch gebruiken en analyseren van data (Jij-toetsen) en het gericht inzetten van bewezen effectieve interventies (instructie, feedback, woorden leren, samen voordoen etc.) zorgen wij op de Boog voor een structurele borging in routines, cultuur en teamleren

De avo-coördinator volgt samen met de directeur de ontwikkelingen wat betreft het nieuwe curriculum en passen de onderwijsinhoud waar nodig aan. Dit zal komend schooljaar ook een aandachtspunt blijven.

Burgerschap

In schooljaar 2024-2025 is het beleidsstuk Burgerschap aangescherpt. Burgerschap was al een belangrijke rode draad door het hele onderwijsaanbod op de Boog. In het beleidsstuk is de samenhang tussen de diverse onderdelen van het onderwijsaanbod beschreven en aangevuld. Daarnaast is er gezocht naar een manier om de ontwikkelingen van de leerlingen voor burgerschap te monitoren. Er is gekozen om de algemene competenties (de werknemersvaardigheden) hierin centraal te stellen. Deze worden door zowel de leerling, als de leerkrachten en de stagebedrijven twee keer per jaar gescoord en geven een duidelijk beeld van de ontwikkeling van de leerlingen. Dit is vanaf 2025-2026 ook terug te vinden op het dashboard van de Boog. Binnen het vak burgerschap zijn er thema's vastgelegd die in de diverse leerjaren worden behandeld.

Kwaliteitszorg

Met ons dashboard werken we systematisch aan onze onderwijskwaliteit. Het doel is om ons onderwijs continu te optimaliseren, zodat het voldoet aan wettelijke eisen, onderwijsdoelen en de behoeften van leerlingen, ouders en andere belanghebbenden. In het dashboard zijn de data opgenomen van de belangrijkste aspecten die de kwaliteit van het onderwijs bepalen en aansluiten bij het hoofddoel van het Praktijkonderwijs: Een passende plek in de maatschappij, streven naar niveau 1F voor Nederlands/rekenen en het opleiden van een zelfstandige en zelfredzame burgers. De data op het dashboard zijn uitgewerkte kwaliteitsindicatoren en de streefnormen/ambities die in de kwaliteitsmatrix staan vermeld. Het huidige dashboard is begin 2025 aangepast aan de hand van de nieuwe normen en ambities.

Twee keer per schooljaar actualiseren we de data op het dashboard en kan de kwaliteit van het onderwijs gemonitord en gevolgd worden. Op basis van de data wordt afgesproken welke aspecten (verder) verbeterd kunnen of moeten worden. Het dashboard is dus een instrument in het kader van de kwaliteitszorg en het opbrengstgericht werken van de school en het bestuur. De actiepunten uit de opbrengstrapportage worden verwerkt in het schoolplan voor het volgende schooljaar. Zo ontstaat er ook een cyclisch werken aan verbeteren en is er ook een duidelijke link tussen het dashboard en schoolplan. Om het team hier nog beter bij te betrekken zijn we dit jaar gestart met het bekijken, bespreken en analyseren van de data in de deelteams.

Naast het dashboard maken we ook gebruik van interne en externe audits om sterke en zwakke punten in kaart te brengen. De interne audit heeft in mei 2025 plaatsgevonden. Hoofdvraag tijdens de interne audit: Hoe wordt op onze praktijkschool omgegaan met het behalen, of het niet behalen, van de door de school zelf vastgestelde normen en ambities? Op welke manier komen deze normen en ambities tot uiting in de dagelijkse onderwijspraktijk, en welke invloed hebben ze op de

leerresultaten van de leerlingen in de klas?". Een van de aandachtspunten uit de audit was het team meer betrekken bij het maken van de analyses. Dit is één van de ontwikkelpunten in het jaarplan 2025-2026.

Het systematisch evalueren en analyseren aan de hand van de data in het dashboard , de opbrengsten van de interne audit/inspectiebezoek zorgt ervoor dat wij kritisch blijven kijken of we de juiste dingen doen en de juiste dingen goed doen. Het zorgt voor inhoudelijke dialogen binnen de diverse overlegvormen op de Boog.

Sociale veiligheid en gelijke behandeling (maatschappelijk thema)

We monitoren de sociale veiligheid bij leerlingen en personeel doormiddel van diverse vragenlijsten, persoonlijke gesprekken en groepsgesprekken. We bevragen de leerlingen meerdere keren per jaar op het gebied van welbevinden en sociale veiligheid tijdens de individuele coachgesprekken en besprekingen met het leerling panel. Voor het monitoren van de sociale veiligheid gebruiken wij de ProZo enquête. Dit is een vragenlijst speciaal voor het praktijkonderwijs gemaakt en daardoor is het ook mogelijk om onze scores af te zetten t.o.v. het landelijk gemiddelde in het praktijkonderwijs. De vragenlijst is in 2025 aangepast en vanaf begin 2026 zal deze worden afgenomen bij ouders en leerlingen.

Opbrengsten

Het hoofddoel van het praktijkonderwijs is:

Ontwikkeling van (een optimale) maatschappelijke zelfredzaamheid m.b.t. burgerschap, wonen en vrijetijdsbesteding, toeleiding naar en behouden van een passende arbeidsplaats.

Om hier gestalte aan te geven hebben wij de volgende ambities vastgesteld:

1. Tenminste 90% van de leerlingen die uitstromen heeft een passende (arbeids-)plaats en stroomt volgens het UPP uit.
2. Eén jaar na het schoolverlaten heeft tenminste 75% van de schoolverlaters nog een passende (arbeids-)plek.
3. Tenminste 95 % van de leerlingen heeft een leesniveau van AVI E5 of hoger(niveau functionele geletterdheid).
4. Tenminste 50 % van de leerlingen heeft een leesniveau AVI E7 of hoger.
5. Alle schoolverlaters hebben minimaal 1 certificaat tijdens hun schoolloopbaan behaald.
6. Op de ProZo enquête voor leerlingen en ouders in het praktijkonderwijs scoren wij op het onderdeel veiligheid ten minste hetzelfde als de landelijke score of hoger
7. 80% van de leerlingen die deelnemen aan examen IVIO Nederlands, rekenen of Engels slagen voor het examen.

ad 1:Uitstroom naar een passende plek in de maatschappij

Voor elke leerling wordt jaarlijks een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Ook wordt een prognose van de uitstroombestemming gegeven. In 2025 heeft 92% een passende plek gevonden en is het voor 2 leerlingen niet gelukt. Dit had te maken met persoonlijke en gezins- omstandigheden. Deze leerlingen zijn wel overgedragen aan het doorstroompunt bij de gemeente Apeldoorn.

Ad 2: Bestendinging

Op 1-08-2025 zit 89% van de leerlingen na 1 jaar op dezelfde plek waarnaar de lln zijn uitgestroomd. Dit is een lichte stijging t.o.v. de jaren ervoor. Samen met de trajectbegeleiders hebben we geïnvesteerd in het duurzaam plaatsen op een passende vervolgplek. De gesprekken hierover met de trajectbegeleiders, leerlingen en ouders lijken invloed te hebben op de uitstroom.

Op 1-08-2024 zit 88% van de leerlingen 2 jaar na uitstroom op dezelfde plek waarnaar de lln zijn uitgestroomd. De bestendinging na 2 jaar laat de afgelopen jaren een stabiele trend zien. We zijn

zeer tevreden met dit resultaat en zien de afgelopen jaren een positieve trend. We hopen dat dit zich zo blijft ontwikkelen.

Ad 3 en 4: Leesniveau uitstroomleerlingen

In 2024 hebben wij de norm van 95% net niet gehaald (score van 77%). Dit heeft te maken met een laag instapniveau bij de start op de Boog en vaak ernstige problemen met lezen in verband met dyslexie

Ad 5: alle schoolverlaters hebben minimaal 1 certificaat

Van de 26 schoolverlaters heeft 1 leerling geen certificaat gehaald. Dit is een leerling die een aangepast traject op de Boog heeft doorlopen. Wij zijn tevreden met dit resultaat

Ad 6: Op de ProZo enquête voor leerlingen en ouders in het praktijkonderwijs scoren wij op het onderdeel veiligheid ten minste hetzelfde als de landelijke score of hoger
Zowel voor de leerlingen als de ouders scoren wij op het onderdeel veiligheid hoger dan de benchmark. Echter zien wij dat de score wel dalende is. Daar zijn wij minder tevreden over en willen verder onderzoeken wat mogelijke oorzaken van deze daling zijn. Ook de benchmark laat een dalende lijn zien. Voor 2025-2026 zijn ede enquêtes aangepast. Het taalgebruik is eenvoudiger geworden, er is een voorleesfunctie toegevoegd en er is een mogelijkheid om de enquête in een andere taal af te nemen. Wij zijn benieuwd of dit effect heeft. Intern hebben we naar onze organisatie gekeken en zijn we in schooljaar 2025-2026 gestart met een meldpunt waardoor leerlingen die de les verstoren tijdelijk op een andere plek aan het werk gaan, zodat er meer rustig tijdens de lessen blijft bestaan. Tijdens de pauze op de dinsdag en woensdag krijgen wij ondersteuning van de jongerenwerkers. Zij ondersteunen ons in het contact met de leerlingen en hebben een signalerende functie wat betreft pesten en verminderd welbevinden van de leerlingen

Ad 7: 80% van de leerlingen die deelnemen aan een IVIO examen slagen.

Door het aanscherpen van het beleid en leerlingen anders voor te bereiden op het examen hebben we in 2025 de norm van minimaal 80% geslaagd voor Nederlands, rekenen en Engels gehaald.

Jaarverslag GMR-platform CSO Apeldoorn

De samenstelling van de GMR:

De Boog

- Rianne Zwolsman (P) – afscheid juni '25
- Ronald Burger (vicevoorzitter OGMR) – afscheid juni '25
- Paulien ter Horst (vz MR) – start juni '25, vanaf sept. '25 vz GMR
- Gea van Driesten (O)- start september '25

De Zonnehoek-SO

- Monique Ypma (vz MR voorzitter PGMR) – afscheid juni '25
- Wilfred van Valburg (O)- afscheid december '25

De Zonnehoek VSO

- Barbra Gerlich (VSO O)
- Jacobijn Harmsen (VSO P) -start april '25

De Prinsenhof

- Inge Nicolay (vz MR P)- afscheid juni'25
- Denise van de Elst (O)- afscheid per juni '25
- Clementine van Veldhuizen (vz MR P)- start juni '25
- Jeroen van Zanden (O)- start sept '25

Administratieve ondersteuning

- Suzanne Bos

In de loop van 2025 zijn er dus, door het vertrek 2 leden, vacatures ontstaan vanuit SO de Zonnehoek die niet zijn ingevuld. Ook de voorzitter van MR de Zonnehoek is niet meer aangesloten bij de GMR.

Vergaderingen

In 2025 kwam de GMR vijf keer bij elkaar, daarnaast is er twee keer een overlegmoment geweest met de Raad van Toezicht en één keer met de directeuren. Erik Wijtsma was als bestuurder aanwezig bij deze vergaderingen. De agendapunten worden twee weken voor de vergadering voorbereid door de voorzitter en de bestuurder en verwerkt door de secretaris. Deze agenda wordt samen met de stukken in principe een week voor de vergadering verstuurd naar de GMR-leden. De vastgestelde notulen worden verstuurd naar de RvT.

De behandelde onderwerpen

Strategisch beleidsplan 2027-2031, meerjarenbegroting, huisvesting, jaarverslag GMR 2024, leerling-aantallen, jaarplanning GMR, jaarverslag CSO Apeldoorn en inrichting medezeggenschap CSO.

Gevolgde scholing

Er is op 18 juni een basiscursus (G)MR gegeven door Matthijs Stemmer (CNV) voor de nieuwe leden van de MR-en.

Het overleg met het bestuur en de achterban

De afspraken voor adequate samenwerking tussen het bestuur en het GMR-platform zijn nagekomen. De GMR monitort direct het beleid van de bestuurder, de Raad van Toezicht doet dit op afstand. Overleg met de achterban vindt plaats via de MR van elke school. Het uitgangspunt is dat elk lid van de GMR ook lid is van de MR op de desbetreffende school. Helaas is dat niet geheel gelukt, zie kopje "Leden".

Jaarverslag externe vertrouwenspersoon IJsselgroep

(Yvonne Kamsma)

Algemeen

Ongewenste omgangsvormen kunnen overal voorkomen, ook binnen een school of schoolbestuur. Situaties van ongewenst gedrag kunnen variëren van communicatieproblemen, pesten, agressie, discriminatie, intimidatie en seksuele intimidatie tot ernstige klachten of vermoedens van zedendelicten, zoals verkrachting, ontucht of grooming door een medewerker jegens een minderjarige leerling.

Sinds 2016 ben ik als onafhankelijk extern vertrouwenspersoon verbonden aan Stichting CSO. Hiermee biedt CSO een laagdrempelige en vertrouwelijke opvang voor (ouders van) leerlingen en medewerkers in geval van ongewenste omgangsvormen of integriteitskwesaties. Mijn hoofdtaken bestaan uit:

- Opvang: Het bieden van een luisterend oor en een veilige omgeving.
- Ondersteuning: Het opbouwen van een vertrouwensrelatie en het helpen definiëren van de klacht of zorg.
- Begeleiding: Samen met betrokkenen onderzoeken welke stappen mogelijk zijn.
- Signaalfunctie: Het signaleren van structurele of terugkerende problemen binnen de organisatie en deze bespreekbaar maken bij het bestuur.

Daarnaast bied ik ondersteuning aan de interne schoolcontactpersonen. Zij kunnen mij altijd benaderen om te sparren over vraagstukken of uitdagingen binnen hun rol. Wanneer er trends of opvallende zaken worden gesignaleerd, doe ik als extern vertrouwenspersoon aanbevelingen aan het bestuur om de sociale veiligheid verder te verbeteren.

Activiteiten 2025

- Als extern vertrouwenspersoon ben ik in 2025 tweemaal betrokken geweest bij een uiting van zorg. De manier van communiceren maakten in beide gevallen deel uit van de klacht. Naar voren kwam dat het lastig was om de contactgegevens van de vertrouwenspersoon te vinden.

Aanbevelingen:

Blijven investeren in sociale veiligheid

- Monitor periodiek ziekteverzuim en resultaten van tevredenheidsonderzoeken;
- besteed structureel aandacht aan sociale veiligheid in beleid en praktijk;
- vraag actief om input van medewerkers en ouders en leerlingen over de sociale veiligheid, bijvoorbeeld via anonieme enquêtes of feedbacksessies;
- versterk de zichtbaarheid en vindbaarheid van de contact- en vertrouwenspersonen.

Conclusie

Hoewel het aantal meldingen in 2025 beperkt bleef, blijft waakzaamheid rond sociale veiligheid noodzakelijk. Een laag aantal casussen betekent niet automatisch dat zich geen zorgen voordoen; het kan ook wijzen op onbekendheid met de rol of vindbaarheid van de vertrouwenspersoon. Het creëren van een open aanspreekcultuur vraagt daarom om voortdurende aandacht, zowel binnen de scholen als in de bredere organisatie. Door de zichtbaarheid van de vertrouwenspersoon te vergroten en sociale veiligheid blijvend bespreekbaar te maken, kan de organisatie de drempel tot melden verder verlagen en het vertrouwen van medewerkers, ouders en leerlingen versterken.

8 Financiële verantwoording

8.1 Financiële positie op balansdatum

Activa	31-12-2025	31-12-2024	Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Materiële vaste activa	€ 1.616.029	€ 1.393.197	Eigen vermogen	€ 3.544.797	€ 3.521.188
Financiële vaste activa	€ 493.720	€ 736.718	Voorzieningen	€ 342.102	€ 314.901
Vorderingen	€ 268.283	€ 213.494	Kortlopende schulden	€ 1.463.211	€ 1.514.884
Kortlopende effecten	€ 250.000	€ 502.175			
Liquide middelen	€ 2.722.078	€ 2.505.389			
Totaal activa	€ 5.350.110	€ 5.350.973		€ 5.350.110	€ 5.350.973

Toelichting op de balans:

Activa

materiële vaste activa

In 2025 is € 463.000 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Het grootste deel hiervan had betrekking op nieuw meubilair, namelijk € 232.000. Dit betrof voor € 203.000 de Prinsenhof. Hier is het grootste deel van het meubilair in de klaslokalen vervangen. Net zoals de afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in ICT-middelen, in totaal € 115.000. Daarnaast is met name geïnvesteerd in een interne verbouwing en in groot onderhoud.

De totale afschrijvingslasten bedroegen € 240.000. De boekwaarde van de materiële vaste activa is met € 223.000 toegenomen.

financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan op 31 december 2025 alleen nog uit obligaties van de Nederlands Waterschapsbank. In 2025 hebben geen aankopen en verkopen plaatsgevonden.

Van de obligaties is € 250.000 overgeboekt naar de kortlopende effecten. Dit zijn obligaties van de European Investment Bank. Deze zullen namelijk in 2026 worden afgelost.

De waarde van de obligaties is met € 7.000 gestegen. De opgenomen boekwaarde van de obligaties is lager dan de nominale waarde. Indien de obligaties tot de einddatum worden aangehouden, zal de nominale waarde worden ontvangen en niet de opgenomen lagere geamortiseerde boekwaarde. Het is de intentie om de obligaties tot de einddatum aan te houden.

vorderingen

De vorderingen zijn in totaal € 55.000 hoger dan eind 2024. Dit komt door een vordering van € 92.000 op de gemeente voor onderhoudskosten die te laste van de gemeente komen. De nog te ontvangen bedragen zijn lager dan eind 2024.

Aan de vorderingen zijn geen risico's verbonden, waardoor geen voorziening wegens mogelijke oninbaarheid is opgenomen.

kortlopende effecten

In 2025 zijn obligaties met een boekwaarde van € 502.000 afgelost. Zoals bij de financiële vaste activa is aangegeven zullen in 2026 obligaties met een waarde van € 250.000 worden afgelost. Deze zijn daarom overgeboekt van de financiële vaste activa naar de kortlopende effecten.

liquide middelen

De omvang van de liquide middelen is in 2025 met € 217.000 toegenomen. Dat is meer dan verwacht mag worden op basis van het resultaat. Dit komt met name door de aflossing van de obligaties. Deze aflossing had geen invloed op het resultaat, maar zorgde wel voor een toename van de liquide middelen. De investeringen die hoger waren dan de afschrijvingslasten hadden een negatieve invloed. De investeringen hebben gedurende langere termijn invloed op het resultaat, maar direct op de omvang van de liquide middelen.

In het kasstroomoverzicht wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van de liquide middelen.

Passiva:

eigen vermogen

Het positieve resultaat van € 24.000 is toegevoegd aan het eigen vermogen. Het resultaat is volledig toegevoegd aan de algemene reserve publiek. Deze bedraagt op 31 december 2025 in totaal € 1.745.000.

In 2024 heeft een risicoanalyse plaatsgevonden. Op basis van de risicoanalyse is bepaald dat het minimaal benodigde eigen vermogen € 1.800.000 bedraagt. Dit bedrag is in 2024 vanuit de algemene reserve overgeheveld naar de nieuwe bestemmingsreserve Risicobuffer. In 2025 hebben geen mutaties op de bestemmingsreserve plaatsgevonden.

voorzieningen

Hierdoor heeft de stichting op 31 december 2025 drie personele voorzieningen:

- **voorziening levensfasebewust personeelsbeleid**
Deze is bedoeld ter dekking van de salarislasten bij de opname van gespaarde uren duurzame inzetbaarheid. In 2025 hebben meerdere medewerkers die gespaarde uren opgenomen. In totaal is € 57.000 aan de voorziening onttrokken. Aan de voorziening is € 11.000 toegevoegd ter dekking van de loonkosten van de gespaarde uren. De voorziening bedraagt op 31 december 2025 € 45.000.
- **jubileumvoorziening**
Deze voorziening is bedoeld ter dekking van de gratificaties bij een 25- of 40-jarig dienstverband. In 2025 is € 9.000 aan jubileumgratificaties betaald. Dit bedrag is aan de voorziening onttrokken. De benodigde hoogte van de voorziening wordt bepaald door de blijfkans van de medewerkers en de rentestand. Aan de voorziening is € 36.000 toegevoegd ter dekking van toekomstige ambtsgratificaties. De voorziening bedraagt op 31 december 2025 € 206.000.
- **voorziening langdurig zieken**
De stichting is in eigen risicodragend voor het individuele ziekteverzuim. Voor langdurig zieke medewerkers waarvan het de verwachting is dat zij niet binnen twee jaar terugkeren in het arbeidsproces wordt een voorziening gevormd. Via deze voorziening worden de loonkosten van de betrokken medewerkers gedekt. In 2025 is € 45.000 aan de voorziening onttrokken. Voor nieuwe langdurig zieke medewerkers is € 91.000 aan de voorziening toegevoegd.

kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan voor 74% uit salaris gebonden schulden. Dit zijn de af te dragen loonheffing en pensioenpremies over december 2025 en het nog te betalen vakantiegeld over juni t/m december 2025. Deze schulden worden eind januari en eind mei betaald. De salaris gebonden schulden bedragen in totaal € 1.082.000 en zijn € 69.000 hoger dan op 31 december 2024. Dit is veroorzaakt door een hogere formatieve inzet en door de loonsverhogingen.

Ondanks de hogere salaris gevonden lasten zijn de totale kortlopende schulden € 52.000 lager dan op 31 december 2024. De vooruit ontvangen subsidies van het ministerie zijn lager. Ook de overige schulden en overlopende passiva zijn lager. Op 31 december 2024 moest nog € 78.000 aan verzekeringspremie worden betaald. De premie voor 2025 kon wel in 2025 worden betaald.

8.2 Analyse resultaat

De begroting van 2025 liet een negatief resultaat zien van € 451.000. Er is een positief resultaat van € 24.000 gerealiseerd. Het resultaat is dus € 475.000 gunstiger dan begroot.

Het gunstigere resultaat komt met name doordat de personele lasten veel minder zijn gestegen dan de rijksbijdragen.

In 2025 is de inrichting van de administratie gewijzigd. Een aantal grotere kostenposten is verdeeld over meerdere grootboekrekeningen. Een aantal kleinere kostenposten zijn samengevoegd. Hierdoor is vergelijking met de begroting niet altijd meer goed mogelijk.

	Realisatie 2025		Begroting 2025		Verschil		Realisatie 2024		Verschil	
Baten										
Rijksbijdragen OCenW	€	14.071.243	€	13.443.714	€	627.529	€	12.709.634	€	1.361.609
Overige overheidsbijdragen	€	144.871	€	90.000	€	54.871	€	113.979	€	30.892
Overige baten	€	360.775	€	303.200	€	57.575	€	335.018	€	25.757
Totaal baten	€	14.576.889	€	13.836.915	€	739.974	€	13.158.631	€	1.418.258
Lasten										
Personele lasten	€	12.125.764	€	11.910.079	€	-215.685	€	11.307.061	€	-818.703
Afschrijvingen	€	240.575	€	255.995	€	15.420	€	223.145	€	-17.430
Huisvestingslasten	€	730.040	€	713.050	€	-16.990	€	649.204	€	-80.836
Overige lasten	€	1.499.108	€	1.417.249	€	-81.859	€	1.470.639	€	-28.469
Totaal lasten	€	14.595.487	€	14.296.373	€	-299.114	€	13.650.049	€	-945.438
Saldo baten en lasten	€	-18.598	€	-459.458	€	440.860	€	-491.418	€	472.820
Financiële baten en lasten										
Financiële baten	€	45.369	€	9.000	€	36.369	€	36.940	€	8.429
Financiële lasten	€	3.162	€	400	€	-2.762	€	400	€	-2.762
Totaal financiële baten en lasten	€	42.207	€	8.600	€	33.607	€	36.540	€	5.667
Totaal resultaat	€	23.609	€	-450.858	€	474.467	€	-454.878	€	478.487

Toelichting op de staat van baten en lasten:

rijksbijdragen OCenW

De rijksbijdragen bestaan uit de basisbekostiging, inclusief de ondersteuningsmiddelen, en de overige subsidies van het ministerie van OCenW en de vergoeding van het samenwerkingsverband. Deze waren in totaal € 628.000 hoger dan begroot.

- In de begroting was rekening gehouden met een verhoging van de normbedragen voor de basisbekostiging met 3,1%. De normbedragen voor zowel de basisbekostiging als de ondersteuningsmiddelen zijn met 4,8% verhoogd. Hierdoor was de basisbekostiging € 489.000 hoger dan begroot.
- De overige subsidies waren € 112.000 hoger dan begroot. Bij het opstellen van de begroting was nog niet bekend dat de Boog de subsidie voor de verbetering van de basisvaardigheden zou ontvangen. Deze is in 2025 toegekend. Daarnaast was er sprake van niet begrote vergoedingen voor zij-instromers, lerarenbeurzen en opvang asielzoekers. Door de verhoging van de normbedragen waren de meeste begrote subsidies hoger dan begroot.
- De vergoeding van het samenwerkingsverband was € 26.000 hoger dan begroot. Dit komt door hogere arrangementsgelden voor het KoningsCollege en door een nabetaling van lichte ondersteuningsmiddelen voor de Boog.

De rijksbijdragen waren € 1.362.000 hoger dan in 2024.

- De reguliere rijksbijdragen waren € 1.352.000 hoger dan in 2023. In 2024 werd voor 521 leerlingen bekostiging ontvangen. In 2025 was dat voor 544 leerlingen. Daarnaast zijn de normbedragen met bijna 5% verhoogd.
- De overige subsidies waren € 90.000 lager dan in 2024. De subsidie voor de verbetering van de basisvaardigheden was lager. In 2024 ontvang de Zonnehoeck deze nog zeven maanden en de Prinsenhof het hele jaar. In 2025 ontving de Prinsenhof deze nog zeven maanden en de Boog vijf maanden. De subsidie voor de professionalisering was lager omdat de helft van de subsidie aan de onderwijsregio is toegekend.
- De vergoeding van het samenwerkingsverband was € 100.000 hoger dan in 2024. Het KoningsCollege heeft meer arrangementsgelden ontvangen doordat er meer leerlingen waren ingeschreven bij het KoningsCollege. De Boog heeft in 2025 een deel van de ondersteuningsmiddelen die voor 2024 waren bedoeld ontvangen.

overige overheidsbijdragen

In de begroting was uitgegaan van de ontvangst van de vaste gemeentelijke subsidie voor de gymzaal en de parkeergarage. Daarnaast was rekening gehouden met de ontvangst van ESF-subsidie en de vrijval van de subsidie voor de stagevergoeding. De laatste twee zijn niet gerealiseerd. Desondanks waren de gemeentelijke bijdragen € 55.000 hoger dan begroot. In de begroting was geen rekening gehouden met de subsidie voor de combinatiefunctionaris omdat niet bekend was of deze zou worden voortgezet. Er is € 50.000 ontvangen, dit betrof deels een nabetaling over 2024. De gemeente had nog niet alle NPO-middelen besteed en heeft daarom eind 2024 een niet begrote subsidie van € 50.000 toegekend. Deze is in 2025 ingezet en daarom ten gunste van 2025 gebracht.

De gemeentelijke subsidies waren € 31.000 hoger dan in 2024. Dit is veroorzaakt door de NPO-subsidie en de subsidie voor de combinatiefunctionaris. Deze was in 2024 verantwoord bij de overige baten. In 2024 was wel een ESF-subsidie ontvangen.

overige baten

De overige baten waren € 58.000 hoger dan begroot. In de begroting was bij de overige baten met name rekening gehouden met verhuurbaten, de vergoeding voor de schoollunch, de vergoeding van de onderwijsregio's, de inkomsten van de kantine en enkele kleinere aanvullende vergoedingen. De vergoeding voor de schoollunch was € 33.000 hoger dan begroot. Daarnaast zijn meer aanvullende subsidies ontvangen van verwacht, onder andere voor de Gezonde School.

De overige baten waren € 26.000 hoger dan in 2024. De vergoeding voor de schoollunch was € 45.000 hoger. De vergoeding van de onderwijsregio was in 2024 niet ontvangen aangezien deze pas in 2025 zijn gestart. De verhuurbaten en de opbrengst van de kantine waren vergelijkbaar. In 2024

was de vergoeding voor de combinatiefunctionaris bij de overige baten verantwoord. In 2025 is deze opgenomen bij de gemeentelijke baten.

personele lasten

De personele lasten bestaan uit de loonkosten en de overige personele lasten. Deze waren samen € 216.000 hoger dan begroot en € 819.000 hoger dan in 2024.

In de begroting was uitgegaan van een gemiddelde formatieve inzet van 125,1 fte incl. vervanging. De werkelijke gemiddelde formatieve inzet bedroeg 126,3 fte. Door de hogere formatieve inzet en de loonsverhoging per november 2025 waren de loonkosten € 155.000 hoger dan begroot. Deze hogere formatieve inzet werd met name veroorzaakt door vervanging wegens zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Van het UWV is € 122.000 aan niet begrote uitkeringen ontvangen voor dit verlof. De overige personele lasten waren € 183.000 hoger dan begroot. Met name de verzekeringspremie voor het ziekteverzuim was hoger door een nabetaling over 2024. De kosten van de schoolbegeleiding, bestaande onder andere uit kosten van het schoolmaatschappelijk, waren eveneens veel hoger dan begroot. Dit komt met name door de aanpassing van de inrichting van de administratie. Ook de nascholingslasten waren hoger. Hetzelfde geldt voor de overige lasten, die bestaan grotendeels uit uitkeringslasten.

In 2024 was de gemiddelde formatieve inzet 121,1 fte. Door het hogere leerlingenaantal moesten in 2025 meer groepen worden gevormd, waardoor de gemiddelde formatieve inzet in 2025 in totaal 5,2 fte hoger was. De totale loonkosten waren € 720.000 hoger dan in 2024. Dit komt naast de hogere formatieve inzet door de salarisverhogingen conform de cao. De salarisverhoging van 2024 had in 2024 maar drie maanden invloed op de lasten, in 2025 was dat het hele jaar. Ook in 2025 zijn de salarissen weer verhoogd.

In 2025 is € 47.000 meer aan uitkeringen ontvangen van het UWV dan in 2024.

De overige personele lasten waren € 145.000 hoger dan in 2024. De verzekeringspremie was niet alleen hoger dan begroot, maar ook hoger dan in 2024. De premie is gebaseerd op de loonkosten. De nascholingslasten en de lasten van de schoolbegeleiding waren ook hoger dan in 2024.

afschrijvingen

In de begroting was uitgegaan van € 550.000 aan investeringen. Er is € 463.000 geïnvesteerd. Met name de investeringen in installaties en onderhoud waren lager dan begroot. In de begroting was ervan uitgegaan dat op de investeringen in meubilair vanaf 1 januari zou worden afgeschreven. Dat is later geworden. De afschrijvingslasten waren door de lagere en latere investeringen € 15.000 lager dan begroot.

De lasten waren € 17.000 hoger dan in 2024. Dit is veroorzaakt door de uitbreidingsinvesteringen van 2024 en 2025. Op de investeringen van 2024 was in 2024 maar een deel van het jaar afgeschreven, in 2025 was dat het hele jaar.

huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten waren € 17.000 hoger dan begroot. Met name de lasten van het dagelijks onderhoud waren hoger. Bij de andere posten waren er kleine verschillen.

De lasten waren € 81.000 hoger dan in 2024. Dit komt omdat de locatie de Warenargaarde in 2025 het hele jaar werd gebruikt en in 2024 slechts een aantal maanden. Hierdoor waren met name de schoonmaaklasten veel hoger. Ook de energielasten zijn sterk gestegen.

overige lasten

De overige lasten bestaan uit administratie en beheerlasten, uit de lasten inventaris en apparatuur, uit de lasten leer- en hulpmiddelen en de overige lasten.

De lasten waren € 82.000 hoger dan begroot. Met name de lasten van de schoollunch en van het schoolzwemmen waren hoger dan begroot. Tegenover de hogere lasten van de schoollunch staan hogere baten. De lasten van het schoolzwemmen bestaan voor het grootste deel uit het doorstorten van de ontvangen subsidie naar de gemeente. De subsidie was door de verhoging van de normbedragen hoger dan begroot, de doorstorting dus ook. Ook aan culturele vorming en buitenschoolse activiteiten is meer uitgegeven dan begroot. Ook de lasten voor de inventaris en apparatuur waren hoger dan begroot door hogere lasten van het onderhoud van inventaris.

De lasten waren € 28.000 hoger dan begroot. Ook in vergelijking met 2024 waren met name de lasten van de schoollunch en het schoolzwemmen hoger.

financiële baten en lasten

De financiële baten waren voorzichtig ingeschat. De baten waren € 36.000 hoger dan begroot, onder andere door de waardeinstijging van de obligaties. De financiële lasten, met name bestaande uit een afboeking bij de aflossing van de effecten, waren eveneens hoger dan begroot. In totaal was het resultaat op de financiële exploitatie € 34.000 hoger dan begroot.

Het resultaat was € 6.000 hoger dan in 2024, met name door hogere ontvangen rente.

9 Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de stichting. Hiermee wordt een beeld gegeven van de continuïteit van de stichting.

Er is geen sprake van majeure investeringen of van volledige doorcentralisatie van de huisvesting. De opgenomen vooruitblik heeft derhalve betrekking op de voorgeschreven drie jaar.

9.1 Kengetallen

	Werkelijk		Prognose		
	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal leerlingen 1 februari / 1 oktober					
Prinsenhof (SBO)	112	112	118	120	120
Zonnehoek (SO/VSO)	261	297	312	329	338
Boog (Pro)	171	170	165	165	165
Totaal	544	579	595	614	623
Personele bezetting in fte op 31 december					
Bestuur / Management	5,30	5,30	5,30	5,30	5,30
Personeel primair proces	64,94	69,73	71,81	72,91	74,55
Ondersteunend personeel	50,55	51,83	53,96	55,21	56,21
Totaal personele bezetting	120,79	126,86	131,07	133,42	136,06
Aantal leerlingen / totaal personeel	4,50	4,56	4,54	4,60	4,58
Aantal leerlingen / personeel primair proces:	8,38	8,30	8,29	8,42	8,36

Toelichting op de kengetallen:

De leerlingprognose is opgesteld op basis van:

- instroomervaring
- demografische ontwikkeling

Het aantal leerlingen is de afgelopen jaren gestegen. Ondanks de invoering van het Passend Onderwijs worden meer leerlingen verwezen naar het speciaal onderwijs. De CSO-scholen staan goed bekend en trekken daardoor meer leerlingen aan. Dit is versterkt door het starten van Kompas-klassen en het arrangement KoningsCollege dat zich specifiek richt op het weer naar school krijgen van thuiszitters.

Voor de komende jaren wordt een verdere stijging van de leerlingaantallen verwacht. De stijging zal wel afvlakken omdat de huisvesting uitbreiding van het aantal groepen beperkt, met name bij het SO.

Alleen bij de Boog wordt voor de komende jaren een daling van het leerlingenaantal verwacht. Dit wordt veroorzaakt door grote uitstroom, verplichte hogere advisering aan leerlingen van groep 8 op basis van de doorstroomtoets en de beperkingen van het gebouw.

Onder invloed van het hogere leerlingenaantal is de formatieve inzet in de afgelopen jaren gestegen.

De stijging is versterkt door de inzet van aanvullende subsidies. Daarnaast is in de reguliere formatie al ruimte voor vervangingen opgenomen, zodat daar niet steeds nieuwe medewerkers voor moeten worden gezocht.

In 2025 is de formatieve inzet met ruim 6 fte toegenomen. Voor de komende jaren wordt een verdere toename verwacht doordat de toename van het aantal leerlingen zorgt voor het moeten vormen van meer groepen. Daarnaast vlakt de groei af. Hierdoor wordt het verschil tussen het aantal leerlingen waarvoor bekostiging wordt ontvangen en het aantal leerlingen waar onderwijs aan wordt gegeven kleiner, waardoor meer financiële ruimte ontstaat.

9.2 Staat van baten en lasten

	Werkelijk		Prognose		
	2024	2025	2026	2027	2028
Baten					
Rijksbijdragen	€ 12.709.634	€ 14.071.243	€ 15.858.016	€ 16.097.628	€ 16.498.602
Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 113.979	€ 144.871	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Overige baten	€ 335.018	€ 360.775	€ 291.600	€ 291.600	€ 291.600
Totaal baten	€ 13.158.631	€ 14.576.889	€ 16.254.616	€ 16.494.228	€ 16.895.202
Lasten					
Personeelslasten	€ 11.307.061	€ 12.125.764	€ 13.620.560	€ 13.896.498	€ 14.296.521
Afschrijvingen	€ 223.145	€ 240.575	€ 283.396	€ 293.689	€ 297.706
Huisvestingslasten	€ 649.204	€ 730.040	€ 755.150	€ 755.150	€ 755.150
Overige lasten	€ 1.470.639	€ 1.499.108	€ 1.600.770	€ 1.556.020	€ 1.556.020
Totaal lasten	€ 13.650.049	€ 14.595.487	€ 16.259.876	€ 16.501.357	€ 16.905.397
Saldo baten en lasten	€ -491.418	€ -18.598	€ -5.260	€ -7.129	€ -10.195
Financiële baten	€ 36.940	€ 45.369	€ 16.000	€ 16.000	€ 12.000
Financiële lasten	€ 400	€ 3.162	€ 800	€ 800	€ -
Saldo financiële baten en lasten	€ 36.540	€ 42.207	€ 15.200	€ 15.200	€ 12.000
Totaal Resultaat	€ -454.878	€ 23.609	€ 9.940	€ 8.071	€ 1.805

Onderstaande toelichting op de meerjarenbegroting is een cijfermatige toelichting. Voor de inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel van het bestuursverslag. De meerjarenbegroting 2026-2030 is vastgesteld door de bestuurder na goedkeuring door de Raad van Toezicht. De afgelopen jaren zijn hoge negatieve resultaten gerealiseerd. Dit komt met name door de groei van het leerlingenaantal. Door de bekostigingssystematiek voor met name de Prinsenhof en de Zonnehoek wordt ieder jaar voor minder leerlingen bekostiging ontvangen dan waaraan in dat jaar les wordt gegeven. Er is sinds de vereenvoudiging van de bekostiging voor het speciaal onderwijs geen regeling meer voor de compensatie van groei van het leerlingenaantal.

Het kalenderjaar 2025 was het eerste jaar sinds 2018 dat een positief exploitatieresultaat was behaald.

Toelichting op de staat van baten en lasten:

De rijksbijdragen zullen de komende jaren sterk stijgen door de groei van het leerlingenaantal. De rijksbijdragen zijn gebaseerd op de leerlingaantal zoals opgenomen bij de kengetallen en de normbedragen van november 2025. Er is op advies van de PO-raad en de VO-raad rekening gehouden met een verhoging van de normbedragen met 3,8%. In de in 2025 afgesloten cao is dit percentage al weggegeven als loonverhoging.

Bij de Boog is rekening gehouden met de vrijval van de subsidie basisvaardigheden rekenen en taal in 2026 en 2027. Er is rekening gehouden met € 40.000 aan arrangementskosten voor het KoningsCollege per jaar. In 2026 zal de Prinsenhof extra bekostiging ontvangen op basis van de vangnetregeling.

Bij de overige overheidsbijdragen zijn de komende jaren de vaste vergoedingen ontvangen, zoals de vergoeding voor de gymzaal en de parkeergarage en de ESF-subsidie.

De overige baten bestaan uit de verhuurbaten, de vergoeding voor de schoollunch, de vergoeding van de onderwijsregio en diverse projectsubsidies en incidentele baten. Vooral de projectsubsidies en incidentele baten zijn zeer lastig te begroten. Meestal wordt pas gedurende het jaar bekend of een vergoeding wordt ontvangen. De overige baten zijn hierdoor lager begroot dan de realisatie van 2025.

De personele lasten zijn gebaseerd op de bij de kengetallen opgenomen formatieve inzet. Deze lasten zullen sterk stijgen door de jaarlijkse toename van de formatieve inzet. In de begroting is ook rekening gehouden met de jaarlijkse salarisverhoging voor de medewerkers die nog kunnen groeien in de salarisschaal.

De overige personele lasten zijn grotendeels gebaseerd op de historische gegevens. Voor alle jaren is een nascholingsbudget opgenomen van meer dan € 1.000 per fte. Nascholing wordt als zeer belangrijk gezien binnen de stichting.

De afschrijvingslasten zijn gebaseerd op de in de administratie aanwezige materiële vaste activa en zijn verhoogd met de afschrijvingslasten van de geplande investeringen. De lasten zullen stijgen door de hoge investeringen van 2026. In de jaren daarna zal minder worden geïnvesteerd en zal niet alle materiële vaste activa direct worden vervangen.

De huisvestingslasten zijn voor het grootste deel gebaseerd op de historische lasten, waarbij wel rekening is gehouden met inflatie.

Er wordt de eerste paar jaar geen wijziging in de huisvestingssituatie verwacht.

De overige instellingslasten zijn grotendeels gebaseerd op de historische lasten. De lasten zijn hoger begroot dan de realisatie van 2025. Deze stijging hangt samen met het hogere leerlingenaantal. Voor 2026 is extra budget begroot voor externe advisering o.a. voor het opstellen van het nieuwe strategisch beleidsplan.

De financiële baten bestaan voor het grootste deel uit de baten van de financiële vaste activa. Voor de komende jaren is geen rekening gehouden met een mogelijke waardedaling of waardevermindering van de obligaties. De rentebaten zijn voorzichtig begroot.

9.3 Balans

	Werkelijk		Prognose		
	2024	2025	2026	2027	2028
Activa					
Materiële vaste activa	€ 1.393.197	€ 1.616.029	€ 1.812.133	€ 1.652.444	€ 1.666.238
Financiële vaste activa	€ 736.718	€ 493.720	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste activa	€ 2.129.915	€ 2.109.749	€ 1.812.133	€ 1.652.444	€ 1.666.238
Vorderingen	€ 213.494	€ 268.283	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000
Kortlopende effecten	€ 502.175	€ 250.000	€ 493.720	€ -	€ -
Liquide middelen	€ 2.505.389	€ 2.722.078	€ 2.807.884	€ 3.386.364	€ 3.374.375
Totaal vlottende activa	€ 3.221.058	€ 3.240.361	€ 3.521.604	€ 3.606.364	€ 3.594.375
Totaal Activa	€ 5.350.973	€ 5.350.110	€ 5.333.737	€ 5.258.808	€ 5.260.613
Passiva					
Algemene reserve	€ 1.721.188	€ 1.744.797	€ 1.754.737	€ 1.762.808	€ 1.764.613
Bestemmingsreserves	€ 1.800.000	€ 1.800.000	€ 1.800.000	€ 1.800.000	€ 1.800.000
Totaal eigen vermogen	€ 3.521.188	€ 3.544.797	€ 3.554.737	€ 3.562.808	€ 3.564.613
Voorzieningen	€ 314.901	€ 342.102	€ 314.000	€ 296.000	€ 296.000
Kortlopende schulden	€ 1.514.884	€ 1.463.211	€ 1.465.000	€ 1.400.000	€ 1.400.000
Totaal passiva	€ 5.350.973	€ 5.350.110	€ 5.333.737	€ 5.258.808	€ 5.260.613

Toelichting op de balans:

In de meerjarenbegroting is voor 2026 uitgegaan van € 480.000 aan investeringen. Er zal met name worden geïnvesteerd in installaties en groot onderhoud. Voor 2027 is € 134.000 aan investeringen begroot en voor 2028 gaat het om € 312.000.

De boekwaarde van de materiële vaste activa zal in 2026 nog sterk toenemen. Daarna zal de boekwaarde dalen.

De financiële vaste activa zullen worden aangehouden tot de einddatum. In 2026 zal een deel van de obligaties worden afgelost. Dit bedrag is in 2025 overgeboekt naar de kortlopende effecten. De obligaties die in 2027 worden afgelost worden in 2026 overgeboekt naar de kortlopende effecten. Er zijn geen plannen om nieuwe obligaties te kopen.

De hoogte van de vorderingen is lastig te voorspellen. De balans is een momentopname. De hoogte van de vorderingen op dat moment is sterk afhankelijk van wanneer de subsidies en andere vergoedingen worden ontvangen. Op 31 december 2025 zijn er hoge vorderingen op de gemeente. Deze zullen naar verwachting in 2026 worden ontvangen. In de toekomstbalans is daar rekening mee gehouden. De andere vorderingen zijn op het niveau van 2024 en 2025 gehouden.

De obligaties zullen de komende jaren worden afgelost. Een jaar voor de aflossing worden ze overgeboekt naar de kortlopende effecten. In 2027 vindt de laatste aflossing van de obligaties plaats.

De wijziging van de omvang van de liquide middelen wordt bepaald door de mutaties bij de andere balansposten. Er zijn lage resultaten begroot. De wijziging van de liquide middelen zal daardoor met name worden bepaald door het verschil tussen de investeringen en de afschrijvingen en de onttrekkingen uit de voorzieningen. In 2026 en 2027 hebben ook de aflossingen van de obligaties

grote invloed. Voor 2026 wordt een beperkte daling van de liquide middelen verwacht door de hoge investeringen. De jaren daarna wordt een stijging verwacht. De omvang blijft voldoende om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

De begrote resultaten zijn met het eigen vermogen verrekend. Het volledige resultaat is met de algemene reserve verrekend. Het is de bedoeling dat de bestemmingsreserve risicobuffer de huidige omvang van € 1,8 miljoen blijft houden.

De omvang van de voorzieningen zal in 2026 en 2027 dalen. Het saldo van de voorziening langdurig zieken zal in deze jaren worden gebruikt. Er is geen rekening gehouden met het mogelijk moeten vormen van een nieuwe voorziening. De voorziening voor het levensfasebewust personeelsbeleid zal naar verwachting in 2026 ook worden ingezet.

In de toekomstbalans is geen rekening gehouden met andere wijzigingen bij de jubileumvoorziening. Deze wordt sterk beïnvloed door mutaties in het personeelsbestand. Deze mutaties op medewerkersniveau zijn momenteel nog niet in te schatten.

De hoogte van de kortlopende schulden is, net zoals de hoogte van de vorderingen, lastig te voorspellen. Deze hoogte is sterk afhankelijk van het moment waarop de facturen worden ontvangen. In 2026 zal de ontvangen subsidie voor de basisvaardigheden ongeveer gelijk zijn aan de uitgaven, waardoor het balanssaldo ongeveer gelijk blijft. Eind 2027 zal deze subsidie volledig zijn ingezet. De andere schulden zijn gelijk gehouden aan het niveau op 31 december 2025.

9.4 Financiële kengetallen

Bij realisatie van de meerjarenbegroting zullen de financiële kengetallen zich op de volgende wijze ontwikkelen.

Kengetallen	Werkelijk		Prognose		
	2024	2025	2026	2027	2028
Liquiditeit (quick ratio)	2,13	2,21	2,40	2,58	2,57
Liquiditeit (absolute omvang)	€ 2.505.389	€ 2.722.078	€ 2.807.884	€ 3.386.364	€ 3.374.375
Rentabiliteit	-0,03	0,00	0,00	0,00	0,00
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,72	0,73	0,73	0,73	0,73
Weerstandsvermogen	0,27	0,24	0,22	0,22	0,21
Ratio normatief publiek eigen vermogen	1,70	1,50	1,37	1,42	1,39

De inspectie voor het onderwijs hanteert de volgende signaleringswaarden:

Kengetallen	
Liquiditeit (quick ratio)	risico indien lager dan 1,5
Liquiditeit (absolute omvang)	risico indien lager dan € 100.000
Rentabiliteit	n.v.t.
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	risico indien lager dan 0,3

9.5 Normatief eigen vermogen

De inspectie van het onderwijs heeft in 2020 een rekenmethode ontwikkeld om te bepalen wat een redelijk (publiek) eigen vermogen is om aan te houden. Indien het publieke eigen vermogen hoger is dan het normatief eigen vermogen is er mogelijk sprake van bovenmatig eigen vermogen. In dat geval moet worden onderbouwd waarom een hoger eigen vermogen nodig is, of er moet een bestedingsplan worden opgesteld.

Het normatief eigen vermogen wordt bepaald door:

- aanschafwaarde van de gebouwen (0,5 x aanschafwaarde x 1,27)
- boekwaarde overige materiële vaste activa
- omvangafhankelijke rekenfactor (tussen 5% en 10% van omzet) x totale baten

Uitgaande van de jaarrekening van 2025 bedraagt het normatief vermogen € 2.363.000. Het eigen vermogen publiek bedraagt € 3.544.000. Er zou derhalve mogelijk sprake zijn van € 1.181.000 aan bovenmatig vermogen. Op 31 december 2024 was dit nog € 1.451.000.

De ratio normatief eigen vermogen zal in 2026 verder dalen. Dit komt door de geplande investeringen in de materiële vaste activa. Deze investeringen zorgen voor een toename van het normatief eigen vermogen. Hierdoor daalt de ratio. De jaren daarna zal de ratio ongeveer gelijk blijven.

Op het moment dat nieuwbouw voor de Boog wordt gerealiseerd zal zeer veel worden geïnvesteerd in materiële vaste activa waardoor het normatief eigen vermogen zal toenemen en de ratio zal dalen. Op dit moment is nog niet bekend wanneer nieuwbouw zal plaatsvinden.

	Werkelijk		Prognose		
	2024	2025	2026	2027	2028
Normatief publiek eigen vermogen	€ 2.069.769	€ 2.363.073	€ 2.599.685	€ 2.510.514	€ 2.566.869
Werkelijk publiek eigen vermogen	€ 3.521.188	€ 3.544.797	€ 3.554.737	€ 3.562.808	€ 3.564.613
Ratio normatief publiek eigen vermogen	1,70	1,50	1,37	1,42	1,39

10 Overige rapportages

10.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De stichting wil verantwoord financieel beleid voeren, waarmee de financiële middelen worden aangewend om een zo hoog mogelijke kwaliteit van het onderwijs te genereren, zonder dat financiële risico's in de organisatie ontstaan. De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van de bestuurder. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt de bestuurder bij het beheersen van de processen. De omvang van de organisatie maakt dat een functiescheiding niet altijd mogelijk is.

Bij de factuurafhandeling is functiescheiding gerealiseerd. De facturen worden digitaal verwerkt. Een administratief medewerker bereidt voor en de directeur keurt de factuur goed. De betaling van de facturen wordt onder een service level agreement verzorgd door een extern administratiekantoor. Dit geldt ook voor de betaling van de salarissen. De personele mutaties worden digitaal via een vastgelegde workflow doorgegeven aan het administratiekantoor.

De meerjarenbegroting wordt in het najaar opgesteld. Bij het opmaken van de meerjarenbegroting worden met de kosten van getroffen beheersingsmaatregelen rekening gehouden. Vanaf 2024 wordt gewerkt met een kaderbrief voor de meerjarenbegroting. In deze kaderbrief zijn de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting opgenomen. In het begrotingsdocument zijn naast de meerjarenbegroting ook opgenomen de ontwikkeling van de balansposities en de liquiditeitsbegroting.

Het controlesysteem bestaat uit de rapportages van het administratiekantoor die op afgesproken momenten worden opgeleverd. Met deze rapportages kan worden bepaald of de uitgaven en formatieve inzet conform planning zijn en of bijsturing noodzakelijk is. De rapportages worden besproken in het directieoverleg, met de bestuurder en in de vergadering van de RvT.

Met de inrichting van het interne risicobeheersings- en controlesysteem wordt voorkomen dat er onrechtmatig wordt gehandeld. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat er een goed beeld is van de financiële situatie.

De stichting heeft geen plannen om het interne risicobeheersings- en controlesysteem te wijzigen.

10.2 Risicomanagement en beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In 2024 heeft CSO een nieuwe risico-analyse opgesteld. De vorige risico-analyse was al enkele jaren oud. Gezien de ontwikkelingen de afgelopen jaren zowel binnen CSO, binnen het onderwijsland als betreffende wet- en regelgeving is besloten deze analyse niet te updaten, maar een nieuwe analyse op te stellen.

Onder begeleiding van een extern bureau is een sessie (van 5 uur) met een brede, representatieve delegatie van CSO Apeldoorn gehouden. Deze representatieve delegatie bestond uit:

- De bestuurder;
- Twee leden van de Raad van Toezicht, tevens lid auditcommissie;
- De kwaliteitsmedewerker;

- Een lid van de GMR;
- De vier schooldirecteuren;
- De financieel adviseur van het administratiekantoor

Door een sessie uit te voeren met een brede, representatieve delegatie werd beoogd juistheid en volledigheid van de informatievoorziening te borgen.

Via het doorlopen van een ‘kapstok model’ zijn de risico’s voor CSO Apeldoorn geïdentificeerd en gewaardeerd naar kans en financieel gevolg. Dit ‘kapstok model’ is tot stand gekomen op basis van uitgevoerde onderzoeken naar het financieel risicoprofiel bij ca. 130 besturen in het onderwijs. Bij het doorlopen van de risico’s en de beheersmaatregelen is aangegeven hoe de beheersmaatregelen per risico voor de organisatie werken en is de kans en de financiële impact per risico door de delegatie ingeschat, waarbij:

- Voor het toetsen van de risico’s de volgende criteria zijn toegepast (m.u.v. uitvoeringsrisico’s in de bedrijfsvoering):
 - Onvoorzienbaar
 - Onbeheersbaar

Kun je de impact van een gebeurtenis (financieel gezien) onder controle houden of leidt het tot een schade (in de vorm van een aanspraak op vermogen). Samengevat: (Effecten van) gebeurtenissen waarop je kunt anticiperen, door het bijvoorbeeld op te nemen in de meerjarenbegroting én door tijdig maatregelen te nemen om baten en lasten in evenwicht te houden, vormen zo gedefinieerd dus geen risico. De financiële risico’s zijn dus ingeschat op basis van het uitgangspunt van onvoorzienbare en onbeheersbare gebeurtenissen die leiden tot een aanspraak op het vermogen.
- Waar van toepassing is steeds een relatie gelegd met de begrotingsuitgangspunten. Immers, wanneer je in de begroting al rekening houdt met een niveau aan onvoorzienbare lasten, hoef je voor dat deel geen (extra) risicovermogen aan te houden. Bij de inschatting van de impact van de risico’s is daarom (waar van toepassing) een relatie gelegd met de gehanteerde begrotingsuitgangspunten.
- Een zuiver onderscheid is gemaakt tussen oorzaken die kunnen leiden tot een risico-gebeurtenis, de risicogebeurtenis zelf en de impact daarvan. Dit om dubbeltellingen te voorkomen en zicht te krijgen op de relevante beheersmaatregelen.
- Bij de inschatting van kans en gevolg is (waar van toepassing) door de procesbegeleider aangegeven wat bestaand onderzoek aangeeft en hoe de inschatting van collega besturen gemiddeld genomen is.
De in het profiel van CSO opgenomen kans en gevolg inschatting zijn echter volledig gebaseerd op de inschatting van de representatieve delegatie van de organisatie, mede ingegeven door:
 - De van toepassing zijnde omgevingsfactoren voor CSO;
 - De werking van de beheersmaatregelen voor CSO;
 - De ervaringen uit het verleden van CSO;
 - De verwachtingen voor de toekomst van CSO.

De analyse heeft het volgende risico-profiel opgeleverd:

Nr	Omschrijving	Kans	Gevolg minimaal	Gevolg maximaal
1	Onvoorzienbare en onbeheersbare fluctuatie in leerlingaantallen	70%	€ 75.000	€ 150.000
2	Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie ter voorkoming van een geschil of om een bestaand geschil op te lossen (o.a. arbeidsconflicten)	50%	€ 25.000	€ 75.000

3	Instabiliteit in bekostiging	0%	€ 0	€ 0
4	Onvolledige indexatie van bekostiging	50%	€ 250.000	€ 400.000
5	Hoger dan begrote kosten voor (ziekte-)vervangings	30%	€ 75.000	€ 150.000
6	Arbeidsmarkt schaarste, hoger dan begrote lasten door het moeilijk kunnen vervullen van vacatureruimte	0%	€ 0	€ 0
7	Restrisico's	30%	€ 75.000	€ 150.000
8	Uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering (vaste voet)	100%	€ 150.000	€ 250.000
	Totaal		€ 650.000	€ 1.175.000

Voor de verdere uitwerking van de risico's wordt verwezen naar de volledige analyse.

Uit de risico-analyse is gebleken dat een risico-buffer nodig is van maximaal € 1.175.000. Uitgaande van een zekerheid van 90% kan worden uitgegaan van € 793.000.

In deze risico-buffer is geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van groei van het leerlingenaantal. Dit is, zoals hiervoor beschreven, bij het opstellen van de analyse niet als risico gezien, omdat het kon worden opgenomen in de meerjarenbegroting. Ondanks dat het te begroten is, is het voor CSO van belang hiervoor een financiële buffer in de vorm van eigen vermogen voor aan te houden. Juist de groei van het leerlingenaantal heeft de afgelopen jaren gezorgd voor negatieve resultaten.

De Raad van Toezicht heeft besloten hier een buffer van € 1,0 miljoen voor aan te houden. Als totale risicobuffer is € 1,8 miljoen vastgesteld. Het eigen vermogen is op basis hiervan gesplitst in een bestemmingsreserve risico-buffer en de algemene reserve.

Om risico's effectief en efficiënt te beheersen moet risicomanagement vervlochten worden met de aansturing van de organisatie en moet het onderdeel zijn van de gehele planning- en controlcyclus. Hiervoor zijn onder andere de volgende afspraken gemaakt:

- Beleidsvoorstellen zullen standaard worden uitgebreid met een risicoparagraaf.
- Het opnemen van een risicoparagraaf in de meerjarenbegroting, tussentijdse rapportages en het jaarverslag.
- Het tussentijds monitoren van (ontstane schades van) risico's met financiële impact en hierover rapporteren in de tussentijdse rapportage.
- Periodieke beoordeling in hoeverre het benodigd buffervermogen in liquide vorm aanwezig is.
- Periodiek (eens in de 3 jaar, afhankelijk van de interne en externe dynamiek van de organisatie) herijken van de risico's met financiële impact.

Jaarrekening 2025

Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Apeldoorn

Balans per 31 december 2025

vergelijkende cijfers 2024 na verwerking resultaatbestemming

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	€	€	€
1	ACTIVA			
1.1	Vaste Activa			
1.1.2	Materiële vaste activa	1.616.029	1.393.197	
1.1.3	Financiële vaste activa	493.720	736.718	
	<i>Totaal vaste activa</i>	2.109.749	2.129.915	
1.2	Vlottende Activa			
1.2.2	Vorderingen	268.283	213.494	
1.2.3	Effecten	250.000	502.175	
1.2.4	Liquide middelen	2.722.078	2.505.389	
	<i>Totaal vlottende Activa</i>	3.240.361	3.221.058	
	TOTAAL ACTIVA	5.350.110	5.350.973	
2	PASSIVA			
2.1	Eigen vermogen	3.544.797	3.521.188	
2.2	Voorzieningen	342.102	314.901	
2.4	Kortlopende schulden	1.463.211	1.514.884	
	TOTAAL PASSIVA	5.350.110	5.350.973	

**Staat van baten en lasten 2025
en vergelijkende cijfers 2024**

	2025		Begroting 2025		2024	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	14.071.243		13.443.714		12.709.634	
3.2 Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	144.871		90.000		113.979	
3.5 Overige baten	360.775		303.200		335.018	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal Baten</i>		14.576.889		13.836.915		13.158.631
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	12.125.764		11.910.079		11.307.061	
4.2 Afschrijvingen	240.575		255.995		223.145	
4.3 Huisvestingslasten	730.040		713.050		649.204	
4.4 Overige lasten	1.499.108		1.417.249		1.470.639	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		14.595.487		14.296.373		13.650.049
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo baten en lasten</i>		-18.598		-459.458		-491.418
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	45.369		9.000		36.940	
6.2 Financiële lasten	3.162		400		400	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		42.207		8.600		36.540
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
Totaal resultaat		<u>23.609</u>		<u>-450.858</u>		<u>-454.878</u>

Bestemming van het resultaat

De bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht 2025 en vergelijkende cijfers 2024

	2025		2024	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfssoefening (saldo baten en lasten)		-18.598		-491.418
<i>Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
Afschrijvingen	-/- 4.2	240.575		223.145
Mutaties voorzieningen	2.2	27.201		-536.588
<i>Totaal van aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat</i>		<u>267.776</u>		<u>-313.443</u>
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
Vorderingen	1.2.2	-54.789		18.031
Effecten	1.2.3	252.175		2.311
Kortlopende schulden	2.4	-51.673		119.090
<i>Totaal van aanpassingen in werkkapitaal</i>		<u>145.713</u>		<u>139.432</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>394.891</u>		<u>-665.429</u>
Ontvangen interest	6.1.1	38.367		24.275
Betaalde interest	6.2.1	-3.162		-400
Mutaties overige financiële vaste activa	6.1.4 / 6.2.2	<u>7.002</u>		<u>12.665</u>
		<u>42.207</u>		<u>36.540</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>437.098</u>		<u>-628.889</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-463.407		-355.838
Desinv. in materiële vaste activa	1.1.2	-		26.650
Investerings in financiële vaste activa	1.1.3	-		17.301
Desinvesterings in financiële vaste activa	1.1.3	-		487.647
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-463.407</u>		<u>175.760</u>
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Overige mutaties		<u>242.998</u>		<u>540.372</u>
Totaal kasstroom uit overige balansmutaties		<u>242.998</u>		<u>540.372</u>
Mutatie liquide middelen	1.2.4	<u><u>216.689</u></u>		<u><u>87.246</u></u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
		2025		2024
		€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		2.505.389		2.418.143
Mutatie boekjaar liquide middelen		216.689		87.246
Stand liquide middelen per 31-12		<u><u>2.722.078</u></u>		<u><u>2.505.389</u></u>

Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Kernactiviteiten

Het verzorgen van primair en voortgezet onderwijs binnen de kaders gesteld door respectievelijk de Wet op het Primair Onderwijs en de Wet op het Voortgezet Onderwijs.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutel-functionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Investeringssubsidies worden gesaldeerd met de investeringen waarvoor deze subsidies zijn verstrekt.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
<u>Gebouwen</u>			
Permanent	480	2,50%	5.000
Semi-permanent	240	5,00%	5.000
Groot onderhoud	72-480	2,50 - 16,67%	5.000
Installaties	120-180	6,67 - 10,00 %	1.000
Kantoormeubilair en inventaris	120-240	5,00 - 10,00 %	1.000
Huishoudelijke apparatuur	60	20,00%	1.000
Schoolmeubilair en inventaris	180-240	5,00 - 6,67 %	1.000
Onderwijskundige apparatuur en machines	60	20,00%	1.000
ICT	36-120	10,00 - 25,00 %	1.000
Leermiddelen	96	12,50%	1.000
Vervoermiddelen	48	25,00%	1.000

Financiële vaste activa

Effecten

Obligaties (beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd) die behoren tot de categorie gekochte leningen en obligaties en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd dienen te worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. De liquide-middelen staan ter vrije beschikking van de Stichting en zijn direct opeisbaar. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserve(s).

De bestemmingsreserve risicobuffer is gevormd om de risico's af te dekken welke zijn opgenomen in de in 2024 opgestelde risico-analyse. Het bedrag uit de risico-analyse is verhoogd met € 1 miljoen in verband met het risico op te lage inkomsten bij leerlinggroei door de t-1 systematiek.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Indien een voorziening gewaardeerd wordt tegen contante waarde wordt gerekend met een rekenrente.

Deze rekenrente wordt als volgt bepaald:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) -/- Inflatie (bron: CBS).

Bij een negatieve uitkomst van de rekenrente zal deze op nul worden gesteld.

Voor 2025 wordt er gerekend met een rekenrente van 3,00%.

De waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 6,00%, en de uitgangswaarde voor de inflatie is 3,00%.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden waarbij een opnameplan is overeengekomen. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd voor de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Leasing

Operationele leasing

Bij de Stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Stichting ligt.

Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en Lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies m.b.t. investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de CAO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2025 een indexatie van 1,84% plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2025: 123,50%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Dividenden

Dividenden te ontvangen van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen en effecten, worden verantwoord zodra de het recht hierop heeft verkregen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten:

- Financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- Afgeleide financiële instrumenten (derivaten) met een beursgenoteerde onderliggende waarde;
- Gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd) en aangehouden eigen-vermogensinstrumenten die beursgenoteerd zijn.

Waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Voor gerealiseerde waardevermeerderingen van financiële instrumenten die op reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van de waardevermeerderingen rechtstreeks in het eigen vermogen, dient het cumulatieve resultaat dat voorheen in het eigen vermogen was opgenomen, te worden verwerkt in de staat van baten en lasten op het moment dat de desbetreffende effecten niet langer in de balans worden verwerkt.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Operationele activiteiten

Onder de operationele activiteiten is het saldo van de baten en lasten opgenomen welke in het verslagjaar gerealiseerd zijn. Het saldo van de baten en lasten wordt gecorrigeerd met de lasten door afschrijvingen, dotatie en vrijval van voorzieningen. Het saldo van de baten en lasten wordt tevens gecorrigeerd met de fluctuatie van kortlopende vorderingen en schulden gedurende het verslagjaar. Ontvangsten en uitgaven uit rente gedurende het verslagjaar zijn ook opgenomen onder de operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten

Uitgaven en inkomsten welke voortvloeien uit het respectievelijk aankopen en verkopen van duurzame middelen.

Financieringsactiviteiten

Inkomsten en uitgaven welke voortvloeien uit het respectievelijk aangaan of aflossen van leningen.

Prijrisico

De instelling loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa. De instelling beheerst het marktrisico door onderscheid aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van de instelling. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 8 en 60 dagen. Voor grote leveringen kan een afwijkende krediettermijn van toepassing zijn. In dat geval worden aanvullende zekerheden gevraagd, waaronder garantiestellingen.

De instelling heeft vorderingen verstrekt aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	1.1.2.1	1.1.2.3	1.1.2.4	
	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 31 december 2024				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	509.086	2.036.667	108.605	2.654.358
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	202.610	972.971	85.580	1.261.161
Materiële vaste activa per 31 december 2024	306.476	1.063.696	23.025	1.393.197
Verloop gedurende 2025				
Investerings	107.263	350.627	5.517	463.407
Afschrijvingen	-38.288	-193.431	-8.856	-240.575
Mutatie gedurende 2025	68.975	157.196	-3.339	222.832
Stand per 31 december 2025				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	616.350	2.387.295	114.124	3.117.769
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	240.899	1.166.403	94.438	1.501.740
Materiële vaste activa per 31 december 2025	375.451	1.220.892	19.686	1.616.029

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek-	Investerings	Naar	Des-	Waarde-	Amortisering	Boek-
		waarde		kortlopende		investeringen		veranderingen
		01-01-2025	2025	effecten	investeringen	2025	2025	31-12-2025
		€	€	2025	€	€	€	€
1.1.3.7	Effecten	736.718	-	-250.000	-	-	7.002	493.720
	Totaal Financiële vaste activa	736.718	-	-250.000	-	-	7.002	493.720

Toelichting

De reële waarde bedraagt € 740.582,50.

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2025		31-12-2024	
		€	€	€	€
1.2.2.3	Gemeenten		92.149		2.425
1.2.2.10	Overige vorderingen		-		9.100
	<i>Subtotaal vorderingen</i>			92.149	11.525
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten		118.324		120.041
1.2.2.14	Te ontvangen interest		20.271		16.797
1.2.2.15	Overige overlopende activa		37.539		65.131
	<i>Subtotaal overlopende activa</i>			176.134	201.969
	Totaal Vorderingen			268.283	213.494
1.2.3	Kortlopende effecten	Boek-	Kortlopend deel	Des-	Boek-
		waarde		investeringen	waarde
		01-01-2025	2025	2025	2025
		€	€	€	€
1.2.3.1	Obligaties	502.175	250.000	-502.175	250.000
		502.175	250.000	-502.175	250.000
1.2.4	Liquide middelen	31-12-2025		31-12-2024	
		€	€	€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen		484		267
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen		2.721.594		2.505.122
	Totaal liquide middelen		2.722.078		2.505.389

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Stichting en zijn direct opeisbaar.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

2.1	Eigen vermogen	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per
		01-01-2024	2024	mutaties	31-12-2024	01-01-2025	2025	mutaties	31-12-2025
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.1	Algemene reserve	2.176.066	-454.878	-	1.721.188	1.721.188	23.609	-	1.744.797
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	1.800.000	-	-	1.800.000	1.800.000	-	-	1.800.000
Totaal eigen vermogen		3.976.066	-454.878	-	3.521.188	3.521.188	23.609	-	3.544.797

De toelichting over de beperkte doelstellingen van de reserves zijn vermeld in de Grondslagen.

2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per
		01-01-2024	2024	mutaties	31-12-2024	01-01-2025	2025	mutaties	31-12-2025
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.2.1	Risicobuffer	1.800.000	-	-	1.800.000	1.800.000	-	-	1.800.000
Totaal bestemmingsreserves (publiek)		1.800.000	-	-	1.800.000	1.800.000	-	-	1.800.000

2.2	Voorzieningen	Stand per	Dotatie	Ont-	Vrijval	Stand per	Bedrag	Bedrag	Bedrag
		01-01-2025	2025	trekking	2025	31-12-2025	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	314.901	138.155	-8.669	-102.285	342.102	138.454	113.224	90.424
Totaal voorzieningen		314.901	138.155	-8.669	-102.285	342.102	138.454	113.224	90.424

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per	Dotatie	Ont-	Vrijval	Stand per	Bedrag	Bedrag	Bedrag
		01-01-2025	2025	trekking	2025	31-12-2025	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2	Levensfasebewust personeelsbeleid	91.254	11.267	-	-57.418	45.103	45.103	-	-
2.2.1.4	Jubileumuitkeringen	178.780	35.708	-8.669	-	205.819	20.359	95.036	90.424
2.2.1.6	Langdurig zieken	44.867	91.180	-	-44.867	91.180	72.992	18.188	-
Totaal personele voorzieningen		314.901	138.155	-8.669	-102.285	342.102	138.454	113.224	90.424

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2025		31-12-2024	
		€	€	€	€
2.4.4	Schulden aan OCW	-	-	12.107	-
2.4.8	Crediteuren	252.630	-	212.046	-
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	548.260	-	535.199	-
2.4.10	Schulden ter zake van pensioenen	148.573	-	133.061	-
2.4.12	Kortlopende overige schulden	663	-	72.521	-
<i>Subtotaal oerige schulden</i>				950.126	964.934
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	46.793	-	95.636	-
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	18.333	-	2	-
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	385.599	-	345.452	-
2.4.19	Overige overlopende passiva	62.360	-	108.860	-
<i>Subtotaal overlopende passiva</i>				513.085	549.950
Totaal Kortlopende schulden				1.463.211	1.514.884

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten.

Verplichtingen

De volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen worden hieronder toegelicht.

nr.	Omschrijving	Periode		Looptijd Mdn	Bedrag	< 1 jaar €	1 - 5 jaar €	> 5 jaar €	Totaal €
		van	t/m		per maand €				
1	Nou (kopieerapparatuur Prinsenhof)	25-06-25	25-06-32	84	-	-	-	-	-
2	Nou (kopieerapparatuur De Zonnehoek)	25-06-25	25-06-32	84	1.529	18.348	73.392	25.993	117.733
3	Nou (kopieerapparatuur De Boog)	25-06-25	25-06-32	84	740	8.880	35.520	12.580	56.980

Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	13.439.234		12.949.947		12.087.640	
	Totaal rijksbijdragen	<u>13.439.234</u>	13.439.234	<u>12.949.947</u>	12.949.947	<u>12.087.640</u>	12.087.640
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	391.183		278.768		481.090	
	Totaal overige subsidies	<u>391.183</u>	391.183	<u>278.768</u>	278.768	<u>481.090</u>	481.090
3.1.4	Ontvangen doorbetaling rijksbijdragen SWV		240.826		215.000		140.904
	Totaal Rijksbijdragen	<u><u>14.071.243</u></u>		<u><u>13.443.714</u></u>		<u><u>12.709.634</u></u>	

3.2	Overheidsbijdragen overige overheden	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	Overige overheidsbijdragen overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en gemeenschappelijke bijdragen*	144.871		90.000		113.979	
	Totaal overheidsbijdragen overige overheden	<u>144.871</u>	<u>144.871</u>	<u>90.000</u>	<u>90.000</u>	<u>113.979</u>	<u>113.979</u>

Overige gemeentelijke en gemeenschappelijke bijdragen*

Vergoeding gymzaal	29.157	30.000	29.020
Vergoeding parkeergarage	13.529	13.000	13.135
NPO-middelen	49.914	-	85
Afrekening brandschade	2.171	-	-
Combinatiefunctionaris	50.100	-	-
Begeleiding stage (vrijval)	-	10.000	9.592
Projecten ESF	-	35.000	50.718
Loonkostensubsidie	-	2.000	1.429
Bewegingsonderwijs	-	-	10.000
	<u>144.871</u>	<u>90.000</u>	<u>113.979</u>

3.5	Overige baten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	124.656		123.000		123.811	
3.5.5	Ouderbijdragen	3.110		-		19.325	
3.5.9	Catering	10.290		5.000		8.746	
3.5.10	Overige**	222.719		175.200		183.136	
	Totaal overige baten	<u>360.775</u>	<u>360.775</u>	<u>303.200</u>	<u>303.200</u>	<u>335.018</u>	<u>335.018</u>

Overige**

Schoollunch	161.347	128.000	116.341
Onderwijsregio's PBSS	26.000	27.200	-
Subsidie combinatiefunctionaris	-	-	16.700
Overige personele opbrengsten	35.372	20.000	50.096
	<u>222.719</u>	<u>175.200</u>	<u>183.136</u>

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	8.815.969		11.234.629		8.147.159	
4.1.1.2	Sociale lasten	1.290.888		-		1.282.213	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	56.071		-		101.503	
4.1.1.5	Pensioenpremies	1.226.240		-		1.138.185	
	Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		11.389.168		11.234.629		10.669.060
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	35.870		8.000		20.180	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	45.673		265.000		246.524	
4.1.2.2	Inkoop cursussen leerlingen	156.630		-		-	
4.1.2.2	Overdracht subsidie	30.618		-		-	
4.1.2.3	Overige***	589.557		402.450		446.235	
	Totaal overige personele lasten		858.348		675.450		712.939
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	-121.752		-		-74.938	
	Totaal ontvangen uitkeringen personeel		-121.752		-		-74.938
	Totaal personeelslasten		12.125.764		11.910.079		11.307.061
	<u>Overige***</u>						
	(Na)scholing	190.002		165.000		169.648	
	Verzekeringen	124.941		79.500		80.907	
	Kosten BGZ	61.806		50.500		52.963	
	Schoolbegeleiding	52.506		5.000		5.531	
	Overige personele lasten	160.302		102.450		137.186	
		<u>589.557</u>		<u>402.450</u>		<u>446.235</u>	

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal fte bedraagt 125 fte in 2025 (2024: 121). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal fte.

	2025	2024
Bestuur / Management	5	5
Personeel primair proces	70	67
Ondersteunend personeel	50	49
Totaal gemiddeld aantal fte	<u>125</u>	<u>121</u>

Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland in 2025 (2024: 0).

4.2	Afschrijvingen	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	240.575		255.995		223.145	
	Totaal afschrijvingen		240.575		255.995		223.145
4.3	Huisvestingslasten						
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	2.879		5.000		4.938	
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	145.726		127.000		131.736	
4.3.4	Energie en water	212.028		216.300		187.584	
4.3.5	Schoonmaakkosten	280.862		277.750		245.375	
4.3.6	Belastingen en heffingen	11.572		13.500		12.078	
4.3.8	Overige	76.973		73.500		67.493	
	Totaal huisvestingslasten		730.040		713.050		649.204

4.4	Overige lasten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	376.010		367.300		378.322	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	60.027		45.500		71.343	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	333.840		351.300		336.328	
4.4.5	Overige	729.231		653.149		684.646	
	Totaal overige lasten		1.499.108		1.417.249		1.470.639

4.4.1	Administratie en beheerlasten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1	Administratie en beheerslasten	268.119		280.250		300.424	
4.4.1.2	Accountantskosten	16.880		12.000		12.100	
4.4.1.3	Telefoon- en portokosten	31.630		41.700		40.868	
4.4.1.4	Kantoorartikelen	6.160		9.950		7.309	
4.4.1.5	Overige administratie- en beheerslasten	53.221		23.400		17.621	
	Totaal administratie en beheerlasten		376.010		367.300		378.322

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantsshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

4.4.1.2	Kosten instellingsaccountant	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	16.880		12.000		12.100	
	Totaal kosten instellingsaccountant		16.880		12.000		12.100

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de Stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantsshonoraria zijn verwerkt op basis van het lastenstelsel.

4.4.5	Overige lasten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
4.4.5.4	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten	75.983		66.000		83.520	
4.4.5.4.1	Schoollunch	149.964		113.000		97.514	
4.4.5.4.2	Schoolzwemmen	237.074		220.000		215.097	
4.4.5.6	Contributies	25.996		23.500		21.386	
4.4.5.7	Abonnementen	-		1.000		236	
4.4.5.8	Medezeggenschapsraad	5.328		7.000		969	
4.4.5.9	Verzekeringen	636		5.250		2.786	
4.4.5.10	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids	67.596		65.000		61.753	
4.4.5.11	Toetsen en testen	22.919		26.500		15.362	
4.4.5.12	Culturele vorming	36.717		20.000		32.912	
4.4.5.13	Overige overige lasten	107.018		105.900		153.111	
	Totaal overige lasten		729.231		653.149		684.646

6 Financiële baten en lasten

6.1	Financiële baten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	38.367		9.000		24.275	
6.1.4	Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	7.002		-		12.665	
	Totaal financiële baten		45.369		9.000		36.940

6.2	Financiële lasten	2025		Begroot 2025		2024	
		€	€	€	€	€	€
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke lasten	3.162		400		400	
	Totaal financiële lasten		3.162		400		400

Bestemming van het resultaat

		2025
	€	€
2.1.1.1	<u>Algemene reserve (publiek)</u>	23.609
	Totaal resultaat	<u><u>23.609</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

Verbonden partijen

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code	Deelname percentage
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Apeldoorn VO	Stichting	Apeldoorn	4	0%
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Apeldoorn PO	Stichting	Apeldoorn	4	0%

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Verantwoording subsidies

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1. Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikkingen geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie basisvaardigheden rekenen en taal	VBV23-PO-5097	31-05-2023	Ja
Subsidie basisvaardigheden rekenen en taal	VBV25-VO-1664	28-04-2025	Onderhanden
Subsidie zij-instroom	3/244/39999	13-09-2023	Ja
Subsidie zij-instroom	SZIVVAS-2162980	28-10-2025	Onderhanden
Subsidie zij-instroom	SZIVVAS-2162961	27-10-2025	Onderhanden
Subsidieregeling SOOL	SOOLPO24360	7-10-2024	Ja
Subsidie voor studieverlof	1414052	20-08-2024	Ja
Subsidie voor studieverlof	1475383	20-06-2025	Onderhanden
Subsidie tegemoetkoming reisk entree II Pro	REPRO063	7-11-2024	Onderhanden
Subsidie Statushouders en Oekraïense ontheemden	SVDK250049	3-11-2025	Onderhanden

G2A. Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend

Niet van toepassing

G2B. Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend

Niet van toepassing

WNT verantwoording 2025

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Op de Stichting is het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs van toepassing.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria, te weten:

- a) de totale baten per kalenderjaar
- b) het aantal leerlingen, deelnemers of studenten
- c) het aantal onderwijssoorten of -sectoren

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2025
Totale baten (t-2)	4
Aantal leerlingen, deelnemers of studenten (t-2)	1
Aantal onderwijssoorten of sectoren (t-2)	4
Totaal aantal complexiteitspunten	9
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 191.000

WNT verantwoording 2025

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2025

Naam	L.H. Wijtsma
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang functievervulling in 2025	01-01
Einde functievervulling in 2025	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Gewezen topfunctionaris	Nee
Dienstbetrekking	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	128.250
Beloningen betaalbaar op termijn	€	20.358
<i>Subtotaal</i>	€	<u>148.608</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	191.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		
Bezoldiging	€	<u>148.608</u>

Het bedrag van de overschrijding	€	-
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.

Gegevens 2024

Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang functievervulling in 2024	01-01
Einde functievervulling in 2024	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	120.716
Beloningen betaalbaar op termijn	€	18.661
<i>Subtotaal</i>	€	<u>139.377</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	181.000
Bezoldiging	€	<u>139.377</u>

WNT verantwoording 2025

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12 van de functievervulling.

WNT verantwoording 2025

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing, er zijn geen toezichthoudende topfunctionarissen.
Toezichthoudende topfunctionarissen zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Gegevens 2025

Naam	L. Vos	B. Rodel	J. van Casteren	W. Boogaard	D. Wakker
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2025	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01
Einde functievervulling in 2025	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 11.460	€ 7.640	€ 7.640	€ 7.640	€ 7.640
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28.650	€ 19.100	€ 19.100	€ 19.100	€ 19.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Bezoldiging

	€ 11.460	€ 7.640	€ 7.640	€ 7.640	€ 7.640
--	-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Het bedrag van de overschrijding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
----------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Gegevens 2024

Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2024	01-01	01-01	01-01	01-01	01-01
Einde functievervulling in 2024	31-12	31-12	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 27.150	€ 18.100	€ 18.100	€ 18.100	€ 18.100

WNT verantwoording 2025

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing, er zijn geen topfunctionarissen inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij het bevoegd gezag en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is.

Niet van toepassing, er zijn geen (voormalige) (aangemerkte) leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking bij een of meer andere WNT-instellingen.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatie van toepassing is.

Niet van toepassing, er zijn geen (voormalige) (aangemerkte) leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking bij een of meer andere WNT-instellingen.

WNT verantwoording 2025

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing, er zijn geen (aangemerkte) topfunctionarissen, met of zonder dienstbetrekking, waaraan een uitkering is verstrekt.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overige gegevens

Segmentatie staat van baten en lasten naar onderwijssectoren

	<u>Primair onderwijs</u>	<u>Voortgezet onderwijs</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	10.772.506	3.298.737	14.071.243
3.2 Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	144.871	-	144.871
3.5 Overige baten	312.001	48.774	360.775
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<i>Totaal Baten</i>	<i>11.229.378</i>	<i>3.347.511</i>	<i>14.576.889</i>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	9.492.838	2.632.925	12.125.763
4.2 Afschrijvingen	182.252	58.323	240.575
4.3 Huisvestingslasten	585.992	144.048	730.040
4.4 Overige lasten	1.233.076	266.032	1.499.108
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<i>Totaal lasten</i>	<i>11.494.158</i>	<i>3.101.328</i>	<i>14.595.486</i>
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>-264.780</i>	<i>246.183</i>	<i>-18.597</i>
6 Financiële baten en lasten			
6.1 Financiële baten	45.368	-	45.368
6.2 Financiële lasten	3.162	-	3.162
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>	<i>42.206</i>	<i>-</i>	<i>42.206</i>
Totaal resultaat	-222.574	246.183	23.609

De exploitatie bestuur en autismesteunpunt zijn opgenomen bij de kolom PO.

